

КАЗКИ

для дружньої сім'ї

УДК 159.922.7:82(084)

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної і мистецької освіти
Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького
(протокол № 6 від 30 жовтня 2019 року)

Рецензенти:

О.М. Корніяка – доктор психологічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії вікової психофізіології Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України;

О.Л. Шопша – кандидат психологічних наук, доцент, завідувача кафедрою психології ННІМВСН Міжрегіональна академія управління персоналом м. Київ;

Т.В. Голі-Оглу – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та слов'янської філології Державного вищого навчального закладу «Приазовський державний технічний університет», м. Маріуполь

К14 Казки для дружньої сім'ї: науково-навчальні матеріали для зво зі спец. 053 Психологія, 012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта / Н.Б. Мацієвська, О.О. Прокоф'єва, О.Л. Гармаш, А.Б. Гармаш. – Мелітополь, Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2020. – 128 с.

ISBN 978-617-7218-

Видання є збіркою унікальних творів психолінгвістичного характеру, серед яких притчі-казки й оповідання для дорослих, які виховують дітей з особливими потребами, а також оповідки для незвичайних малюків.

Автори прагнуть поліпшити емоційний стан не лише батьків таких дітей, а й дорослих, які з ними працюють в умовах інклюзивної освіти. Підбірка творів має на меті формування позитивного настрою шляхом усвідомлення того, що унікальність є однією з граней норми. Казки й оповідання сприятимуть вихованню толерантного ставлення всіх дітей та їхніх батьків до дітей з особливими потребами та організації дозвілля сучасної родини засобами казкотерапії.

Науково-навчальні матеріали призначено для здобувачів вищої освіти зі спеціальностей 053 Психологія, 012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта. Матеріали збірки також стануть у нагоді сім'ям, які виховують дітей з особливими потребами, а також широкому колу читачів.

Казки-притчі та оповідання для дітей і дорослих, а також рекомендації до них, опубліковано за фінансової підтримки Міністерства освіти і науки України в межах виконання наукової теми «Розробка методології психолого-педагогічного супроводу сімей, які виховують дітей з особливими потребами» (номер держреєстрації 0119U002003)

Сайт: fsn.org.ua

©Матвиенко Н.Б., Прокоф'єва О.О.,
Гармаш О.Л., Гармаш А.Б., 2019.

Зміст

Відкритий лист дорослим від авторів	4
Казкотерапія – ефективне способ розвитку особистості (як працювати з Казками).....	8

ПРИТЧІ-КАЗКИ ТА ОПОВІДАННЯ ДЛЯ ДОРΟΣЛИХ

Дорога до Премудрості.....	15
Собача троянда	21
Чарівна скрипка.....	25
Бджілка і Мураха	37
Примхлива глина	41
Маленькі таємниці королівського саду	45
Марія	55
Птах щастя.....	61
Знайда	67
Віра, Надія та Любов	73
Нова лісова школа «Посмішка».....	77

КАЗКИ ТА ОПОВІДАННЯ ДЛЯ ВСІЄЇ РОДИНИ

(ПРОЧИТАЙТЕ ВАШИМ ДІТЯМ)

Казка про тебе	89
Лисонька Лізонька и курочка Ко	91
Кішечка-нявкотуня	97
Зайка и грибний дощик	99
Чудове перетворення молочної краплі	105
Ввічливість з двома косичками	117
Суперечка	121
Правда и Обман	123

Відкритий лист дорослим від авторів казок

Любі батьки, читачі!

У сучасному світі діти ростуть і розвиваються надзвичайно швидко, тому всім батькам здається, що малеча є більш розвиненою, ніж були вони в цьому ж віці. Чи погодитеся ви з цим? І чи варто взагалі читати книги, якщо можна користуватися можливостями масової інформації, зокрема мережі Інтернет? Однак відповіді на ці питання є очевидними: якщо хочеш запам'ятати якусь інформацію, то її потрібно саме прочитати. З нами цілковито погодиться старше покоління, оскільки їхні базові знання з усіх шкільних предметів, а також прочитані в дитинстві книжки міцно “сидять у голові”.

Кожне покоління – це діти свого часу. З пелюшок вони відчувають ритм сучасності, з перших кроків і слів знайомляться з телевізором, комп'ютером і різноманітними гаджетами. Незмінним залишається лише одне – душа. У малюків вона відкрита для любові та добра. Коли ми, дорослі, починаємо розповідати або читати їм казки, вони отримують перші життєві уроки від найулюбленіших учителів – мами й тата. Діти безмежно вірять нам. Вони ніби живуть у цих казках, відчувають себе їх героями, виконуючи найрізноманітніші ролі, згодом і самі починають читати. Ці чарівні твори залишаються на підсвідомому рівні з людиною впродовж усього

життя, бо, як відомо, дитячі враження – найсильніші, саме вони впливають на становлення особистості.

А чи пам'ятайте, дорослі, улюблену казку свого дитинства? У ній, стовідсотково, був головний герой, на якого вам так хотілося бути схожим! Зізнаєтеся ви собі в цьому чи ні, але підсвідомо він (казковий герой) виріс разом із вами. Читаючи казки своїм дітям, ви будете порівнювати його з новими сучасними героями та намагатися розповісти про це малюкам: “Коли я був (-ла) таким (-ою) як ти, у мене була улюблена казка ...” Більшість з вас віднаде її на книжковій полиці. Яким є цей твір? Хто ваш улюблений герой? Хочете вірте, хочете ні, але саме цей казковий герой зміг вплинути на вашу долю, характер, або ставлення до людей.

У дитинстві враження завжди найяскравіші, адже кожна дитина довірлива, відкрита, вірить у добро. З огляду на це, дуже важливо, щоб казка не викликала у вразливій дитячій душі відчуття тривоги. Тому сучасні психологи, які нині є в кожній школі та дитячому садку, і рекомендують використання нового виду читання – казкотерапії.

Тривога й сумнів, як вже зазначалося, виникають ще в дитячі роки і потім заважають малюкам нормально спілкуватися, вчитися або адекватно реагувати на деякі події вже в дорослому житті. Ці враження можуть виникати внаслідок як прочитаної книги, так і переглянутого фільму. Ураховуючи цей факт, надзвичайно важливо правильно обирати літературу для себе та своїх дітей.

Яким би банальним, на перший погляд, це не

видавалося, але писати для дітей треба добрі книжки, адже СЛОВО, посіяне в дитячій душі, проросте як зернятко й досягне одночасно з її дорослішанням. Вам вирішувати, яким має бути це СЛОВО. Адже воно може і заспокоїти, і приголубити, і заколисати, і навчити, а може і навпаки – зашкодити.

Книга, яку ви тримаєте в руках, унікальна. У ній ми пропонуємо вашій увазі казки-притчі й оповідання для дорослих, які надихають, є повчальними й цікавими для всієї родини.

Сподіваємося, що ці твори допоможуть віднайти душевну рівновагу, а також надати сили й відкрити нові можливості для подолання різних життєвих ситуацій. Ми також віримо, що дорослі знайдуть в оповідках, вміщених у книзі, моральну підтримку та впевненість у тому, що кожна дитина має унікальні особливості, інтереси та здібності. Адже забезпечити емоційний комфорт для малюків у дитячому садку й школі можливо тільки завдяки вихованню як у дорослих, так і в дітей толерантного ставлення до осіб з особливими потребами.

У казках-притчах та оповіданнях ви зустрінете різних героїв, які, можливо, допоможуть вам знайти відповіді на запитання, що хвилюють, налаштуватися на позитивне мислення, а також надихнуть вас на звершення та додадуть оптимізму. А поради психолога допоможуть вам не тільки “по-новому” зрозуміти казки для себе та витлумачити їх для своїх дітей, а й написати власну.

За допомогою нашої книги вам буде легше побудувати свій чарівний маленький родинний світ,

у якому живуть Віра, Надія та Любов!

Авторський колектив буде вдячний усім, хто висловить зацікавлене слово щодо пропонованого видання, надішле свої відгуки, пропозиції та побажання на електронну адресу:

natam2828@gmail.com.

З повагою та побажанням успіху в нелегкій справі виховання :)

дитяча письменниця – Наталія Мацієвська,
філологині – Аліса й Олена Гармаш

Казкотерапія – ефективний спосіб розвитку особистості: поради психолога щодо роботи з казками

Вітаю тебе, дорогий читачу!

Хочемо познайомити тебе з казками для згуртованих родин. У кожній такій сім'ї є сонячні діти та сильні батьки, які разом легко долають усі труднощі та знаходять натхнення й підтримку один в одному. Ми хочемо запропонувати тобі цікаву форму дозвілля – казкотерапію.

З казками всі знайомі з дитинства, але не кожен усвідомлює, що існують чарівні твори не тільки для дітей, а й для дорослих, і взагалі для всієї родини. Тому розглянемо питання казкотерапії детальніше.

Казкотерапія для дітей – це ефективний спосіб розвитку особистості, її творчих і розумових здібностей. За допомогою казки можна розширити свідомість і підсвідомість дитини, налагодити гармонійні відносини з зовнішнім світом, а також зрозуміти, що саме хвилює малюка, визначає його поведінку, навіть обрати методи для відновлення душевної гармонії.

Як використовувати казки та притчі у своїй родині?

Існує кілька способів:

- казку зачитують і аналізують (чому герої поведуть себе саме так? якими є причини й наслідки їхніх учинків?);
- складають власну казку, на основі наведеної в книзі, у якій дитина чи дорослий зможуть описати свою проблему та знайти спосіб для її вирішення;
- роблять постановку розповіді з використанням

іграшок (це закріпить сенс метафор, описаних у казці);

- малювання або ліплення улюблених героїв допоможе читачеві зафіксувати їхні позитивні якості;
- малювання або ліплення героїв, які не сподобалися, і їхнє подальше знищення або переробка, допоможуть читачеві подолати тривожність, страх, образу й інші негативні почуття.

Вашій увазі пропонуються казки, які можна читати, малювати, грати та проживати разом зі своїми сонячними дітьми. Спільне дозвілля з використанням наших чарівних творів зробить вашу родину згуртованішою, додасть сили і впевненості кожному.

Усі діти люблять казки, а як щодо дорослих? Вони доволі часто стверджують, що такі твори є “далекими від реальності”. Насправді, дорослі теж полюбляють казкові сюжети: чимало з них обожає читати книги в жанрі фентезі та переглядати фільми про пригоди у фантастичних світах. І кожен знаходить там щось для себе. Так само і з казкою – дорослий може знайти ресурси, сили й натхнення в чарівному сюжеті казки або метафоричному сенсі притчі.

Тобі, читачу, ми також пропонуємо притчі для дорослих, за допомогою сюжетів яких можна знайти можливості виходу зі скрутної ситуації, зрозуміти, чого саме для цього не вистачає, яка допомога потрібна, які внутрішні ресурси вже є, а які потрібно активізувати.

Дорослі можуть спробувати написати казку для себе та своєї родини.

Чому це важливо?

- Казка допомагає поглянути на складну ситуацію “з боку” та побачити нестандартні, приховані від сторонніх очей, варіанти її розв’язання.

• Казка допомагає емоційно прожити проблему. Сильні батьки звикли стримувати свої емоції, накопичувати втому, триматися до останнього, а в казці можливим є будь-який вияв емоцій чарівними героями. У метафоричній формі можна відтворити те, що не вдається прожити в реальному житті.

• У казці відбувається пошук прихованих ресурсів, джерел енергії. Сильні батьки звикли жити за схемою “з пункту А до пункту В” і часто не помічають існуючий навколо них простір можливостей. Спостерігаючи за життям казкових героїв, можна помітити безліч таких можливостей.

• У казці можна познайомитися з собою справжнім (-ою). У ритмі повсякденної метушні сильні батьки часто забувають про головне: про справжні цінності, про свої бажання, про себе. Казка допомагає встановити тонкий зв'язок зі своїм внутрішнім світом, познайомитися з власними потребами та бажаннями, повернутися до себе як до особистості.

• Казка забезпечує ефект розслаблення та відпочинку, надає можливість трохи відсторонитися від проблем і турбот, побудувати чарівний світ. За таких моментів з'являються нові сили й ресурси, приходить натхнення і позитивне мислення.

• При написанні казки розвивається фантазія, з'являється безліч різних ідей, які можна застосувати в багатьох сферах життя. Якщо щось іде не за планом, то в казці завжди можна знайти вихід. Приходить відчуття, що ви самі впевнено пишете казку свого життя.

• При написанні казок налагоджується контакт із дітьми – це приємний і важливий бонус. Сильні батьки

спілкуються з сонячними дітьми їхньою мовою, а значить, сім'я стає ближчою і згуртованішою.

Як написати казку?

- Для написання казки важливо “спіймати” легкий настрій, певне натхнення, яке допоможуть створити запропоновані нами казки.

- Пишіть казку з урахуванням тієї ситуації, яку хочете вирішити.

- Головного героя та дійових осіб (людей, проблеми) зображуйте у вигляді казкових, наділяйте їх властивостями та діями.

- Добре було б вигадати власну казку, зі своїм сюжетом. Якщо це видається складним, можна взяти за основу якусь загальновідому.

- У казці обов'язково маю втілюватися ваше головне бажання (як ви прагнете подолати проблемну ситуацію) та збігатися з заповітною мрією героя вашої казки.

- У зазначеного героя може бути три спроби для розв'язання ситуації. І тільки під час останньої, або після неї, має здійснитися це бажання.

- Змінюйте сюжет казки так, щоб все відбувалося як вам того заманеться, щоб герой досяг поставленої мети. Прислухайтесь до себе: як і якими методами вам хочеться змінити вашу казку?

- При цьому може бути присутнім диво, казкові феї або чарівники, але основну роботу виконує саме герой історії. Опишіть: що і як робить цей герой.

- Який варіант розв'язання ситуації підказує ваш внутрішній світ і підсвідомість? Як далі пишеться казка?

- Важливо записувати казку, щоб важливі думки та почуття не залишили вас.

Як написати розслаблюючу казку?

У такій казці немає конфліктів і гострих кутів. Вона допоможе зняти внутрішнє напруження, згадати та накопичити в душі радісний досвід, пожити в приємному моменті, відпустити втому, знайти сили для творчих ідей і просто якісно відпочити за 5-10 хвилин.

Сядьте на самоті, нехай про дітей протягом 10 хвилин подбає хтось інший. Спробуйте згадати момент, в якому ви були щасливі, вам було добре, легко та спокійно на душі.

Намагайтеся відчувати всі подробиці: Що ви бачили в цей момент? Які кольори вас оточували? Які образи?

Що ви чули, які звуки були навколо вас? Можливо, це була музика або спів птахів, дзюрчання струмка, гул літака, що злітає...

Які запахи ви відчували? Чим пахне ваше щастя?

Які смаки ви відчували? Можливо, ви їли улюблене морозиво або пили каву з медом? Що це було?

Які ще відчуття були? Ви торкалися до чогось м'якого, ніжного, теплого? Або, навпаки, до прохолодного? Як це відбувалося?

По черзі опишіть всі образи, щоб створити максимально повну картинку того моменту, коли у вас все добре, і прожити цей час знову та відновитися.

Натхнення тобі, наш читачу!

психодрама-терапевт,
кандидат психологічних наук
Олеся Прокоф'єва
prok.olesya@gmail.com

КАЗКИ-ПРИТЧІ Й ОПОВІДАННЯ ДЛЯ ДОРΟΣЛИХ

Наталія Мацієвська, Олена Гармаш

Дорога до Премудрості

*Хіба ж то мудрість не
кличе, і не подає свого голосу
розум?..*

*Ліпший плід мій від щирого
золота й золота чистого,
а прибуток мій ліпший за
срібло добірне!*

(Біблія. Притчі: 8:1,19)

Жили-були чоловік та дружина, і був у них єдиний син Іван. Виховували його чесним та працьовитим; і коли він став дорослим, то вирішив світ подивитися. Проводжаючи сина, батько одягнув йому на голову вінок і промовив:

– Ось тобі повчання моє: ходи тільки дорогами праведників і оминай шляхи злих людей.

– Добре, – відповів син.

А мати оповила його шию власноруч зв'язаним шарфом і додала:

– Будь розсудливим, сину. І знайдеш тоді в житті скарб.

– Дякую, – відповів він і вирушив у дорогу.

Кілька днів і ночей ішов юнак. І якось зустріла його ніч у горах. Обрав він печеру та й заночував там. Прокинувся хлопець із першими променями сонця. Вийшов із печери, дивиться, а вдалині, на горі, на семи стовпах стоїть замок небаченої краси.

– Як же до нього дійти? Напевно, там знаходиться скарб, про який мама говорила, – міркував юнак.

Дивиться хлопець, а дорога перед ним роздвоюється як зміїний язик. Там само і покажчик, на якому написано: “Якщо ти дурний – йди ліворуч, а якщо розумний – праворуч”.

– Ну хто ж себе дурнем вважає? – посміхнувся Іван і пішов праворуч.

Йде, озирається.

– Чи є ще подорожні, які цією дорогою йдуть? – міркує він. Дивиться, а за ним ще кілька чоловіків ідуть.

Подивився Іван ліворуч, а дорогу для дурнів видно як на долоні, оскільки паралельно, виявляється, два шляхи йдуть. І плететься по одному з них старець.

– Треба ж, до таких років дожив, а що на покажчику написано – не прочитав, – подумав юнак і пішов далі.

Йде він, іде та на замок поглядає. А той увесь на сонці золотом грає так, що аж очі сліпить. Опустивши голову, чимчикує він далі й раптом чує:

– Доброго здоров'я, юначе!

Подивився хлопець, а поруч із ним старець – той самий, що по дорозі дурнів ішов.

– Ти здивований? Всі люди рано чи пізно, ким би вони себе не вважали, приходять на урок до Премудрості. А ось ким вийдуть від неї – це

кожному своє, – мовив старець.

– А в замку хто живе? – запитав юнак.

– Премудрість! Я сюди не вперше приходжу, але дійти не вистачає розуму. Чому? Сам побачиш. Премудрість вже столи накрила та на обід запрошує всіх подорожніх, – відповів чоловік.

Біля підніжжя гори, на великій галявині, стояли дубові столи. А за столами подорожні сиділи: молоді та старі, заможні та жебраки, розумні та не дуже ...

Слуги носили хліб, вино, смажене м'ясо. Сіли і старий з юнаком обідати. Подали їм кубки з вином. А вино на смак було чарівне й кубки дивовижні: скільки не пий – вина не меншає. Наїлися подорожні, напилися і давай теревені правити. Деякі вже й спали на місці, схиливши голови біля наповнених кубків. Схоже, і старий вже почав забувати, чому він тут.

– Зараз принесуть чашу з пшеницею. Якщо з'їси з неї сто зерен – будеш мудрим, а не зможеш – не витримав, значить, іспит.

– Адже це не так складно – з'їсти сто зерен, – здивувався юнак.

– Так, але з чаші можна взяти тільки одну жменю зерна та лише єдиний раз. А вино так веселить серце й розслабляє ноги, що тепер не кожен, хто сюди прийшов, зможе це виконати. Якщо ти мені не допоможеш, то і мої ноги не послухають мене.

– Так, батьку, допоможу, – відповів Іван.

– Несуть! Несуть! – загомоніли за столом.

Юнак подивився в бік замку. Кілька слуг, підтримуючи кінчиками пальців величезну чашу, несли її до столу. Зерно пшениці, як золото, сяяло на сонці. Коли чашу поставили на стіл, з неї почав линути запах поля, змішаного з ароматом свіжоспеченого хліба. Найцікавіше, що цей аромат було видно! Він був жовто-золотого кольору, підіймався з чаші й водночас поширювався столом. Він повільно надходив до сплячих і, пильнуючи, залазив до їхніх носів. Усі потягнулися руками до довгоочікуваної чаші. Ті, хто були п'яними чи слабкими, одразу були відштовхнуті натовпом. І тут почалося найцікавіше. Звідкілясь прилетіли хижі птахи й почали кружляти над чашею, ніби охороняючи її.

– Зараз вони з'їдять усе зерно! – лунали голоси.

– Не квапся, юначе! Подивися, що буде далі,
– сказав старий.

Ось чиясь рука дістала з чаші жменю дорогоцінного зерна! І в ту ж мить один птах, відокремившись від зграї, спустився і став видзьобувати зернини з тієї долоні. Людина почала відганяти ненажерливого птаха, рука здригнулася, і зерно золотим дощем розсипалося та зникло.

Інший подорожній, побачивши, що птах спускається до його добутку, одразу стиснув кулак і відскочив від столу. Його приклад

наслідувало чимало людей. Вони стояли зі своїми дорогоцінними зернятками та рахували їх. Але, на жаль, ніхто не мав у стисненому кулаці ста зерен – було набагато менше.

– Прийшла моя черга. Допоможи мені, добрий юначе, – промовив старець.

Іван підставив йому своє плече, звалив старого на себе та повів до чаші. Той опустив руку й набрав повну жменю зерна. У цей час підлетіли два птахи та почали дзьобати зерна. Стара зморшкувата рука тремтіла, але кулак не стискався.

– Їжте любі, тут усім вистачить, – несподівано для всіх промовив старець.

А птахи, дзьобнувши по кілька зерен і перевірили на жадібність старого, полетіли до наступного подорожнього. Старий простягнув руку юнакові:

– Рахуй, синку! Тут вистачить на двох.

– Виявляється, все так просто?! – здивувався Іван.

– Для тебе, можливо, і просто. Ти добрий, – промовив старець і додав: А ось мені не одразу вдалося зрозуміти просту істину: щоб отримувати благодать – треба вміти віддавати. Не стискати кулак!

Собача троянда

*Перед загибеллю гордість
буває, а перед занепадом
чванливість виникає.*

(Біблія: Притчі: 16:18)

Жив на світі один заможний чоловік. І мав він великий будинок із гарним садом, у якому росли дивовижні дерева та квіти, проте головною гордістю господаря були троянди. Сад був огорожений дуже високим дерев'яним парканом, за яким ріс величезний старий кущ шипшини, котрий називали собачою трояндою.

Раз на рік господар підходив до цього куща та промовляв:

– Ну що, собача трояндо, поділися своїми корінцями.

Потім він викопував кілька корінців і йшов. Старий кущ шипшини зовсім не ображався на таке прізвисько.

– Головне, що я – троянда, а “собача”, напевно, тому, що бродячі собаки люблять відпочивати в тіні моїх гілок, – думала наша шипшина.

Раніше собача троянда не бачила, куди господар забирає корінці, а ось цього разу він зайшов до саду й зовсім недалеко від неї закопав її рідний корінець і прищепив – прив'язав якусь

невідому гілочку. До наступного року губилася в здогадах шипшина, часто заглядала до саду крізь щілини паркану: що ж виросте на її корінці? І ось з приходом весни прищеплена гілочка почала рости й міцніти. Згодом наша собача троянда побачила, що новий кущ не схожий на неї: гілки були прямі, незабаром на них з'явилися червоні бутони, схожі на келихи вина.

– Це ж моя дочка! Яка красуня! – шепотіла шипшина своїй неповторній сусідці. Але красуня гордовито поглянула на свою матір, найжачивсь колючками, і відвернулася.

Увечері до шипшини прийшли ночувати дві бродячі собаки.

– Подивіться швидше до саду! Там розквітла дуже гарна троянда – це моя дочка! – сказала вона їм.

– Гав! Гав! – розсміялися голодні пси та лягли спати.

– Ви не вірите? Але в неї мій корінь, – мовила вона. Але собаки вже спали.

Майже щодня господар приводив до троянди своїх гостей і демонстрував їм свою красуню, розповідав, який догляд потрібен за такою квіткою, адже не було схожої на неї ні в сусідів, ні, навіть, у справжніх садівників. Собача троянда також дуже пишалася своєю дочкою, однак про неї, про матір, ніхто не згадував.

Прийшла холодна осінь, потім сувора зима з морозами й вітрами. Ох, як намагалася шипшина захистити від холоду та морозу свою дочку. Вона з нетерпінням чекала весни, щоб побачити як почнуть пробуджуватися бруньки на її красуні.

Але сталося непередбачуване: господар продав будинок зі своїм улюбленим садом! Нового власника, схоже, не цікавили квіти. Він не приходив підрізати гілки на кущі своєї дивовижної троянди, не поливав її під час посухи. А час ішов, і колишня красуня стала перетворюватися ... на собачу троянду!

– Ох, яка ж я стала страшна, недоглянута! Точнісінько така розкуйовджена як та, що росте за парканом! Можливо, я і справді її дочка? – мовила колишня красуня.

– Правда, доню, правда, – шепотіла собача троянда, не звертаючи уваги на образливі слова. – Не журися, зате тепер ти зовсім не будеш боятися морозу та посухи, станеш такою ж міцною як і я.

– Але хто буде мною захоплюватися? Це так нудно – бути некрасивою! – відповідала їй дочка.

– Зовсім не нудно. Влітку твої гілки вкриються ніжно-рожевими квітами, восени до тебе будуть приходити люди за плодами, а взимку – прилітати птахи, – підбадьорювала мати-шипшина.

Минуло зовсім небагато часу.

Весняним ранком подув легкий прохолодний вітерець. Пташки бавилися в гілках двох величезних кущів шипшини, які перемовлялися через паркан:

– Знаєш, мамо, я тепер щасливіша, ніж раніше. Я радію сонцю, вітру, бджолам і птахам. Як дивно, що я раніше цього всього не помічала...

Чарівна скрипка

*Задовга надія як недуга
для серця, а бажання, що
здійснюється, як дерево
життя.*

(Біблія. Притчі: 13:12)

Завікном завивав вітер, замети росли швидше, ніж їх встигали прибирати. У маленькому кафе за столиком пив гарячий чай Дід Мороз.

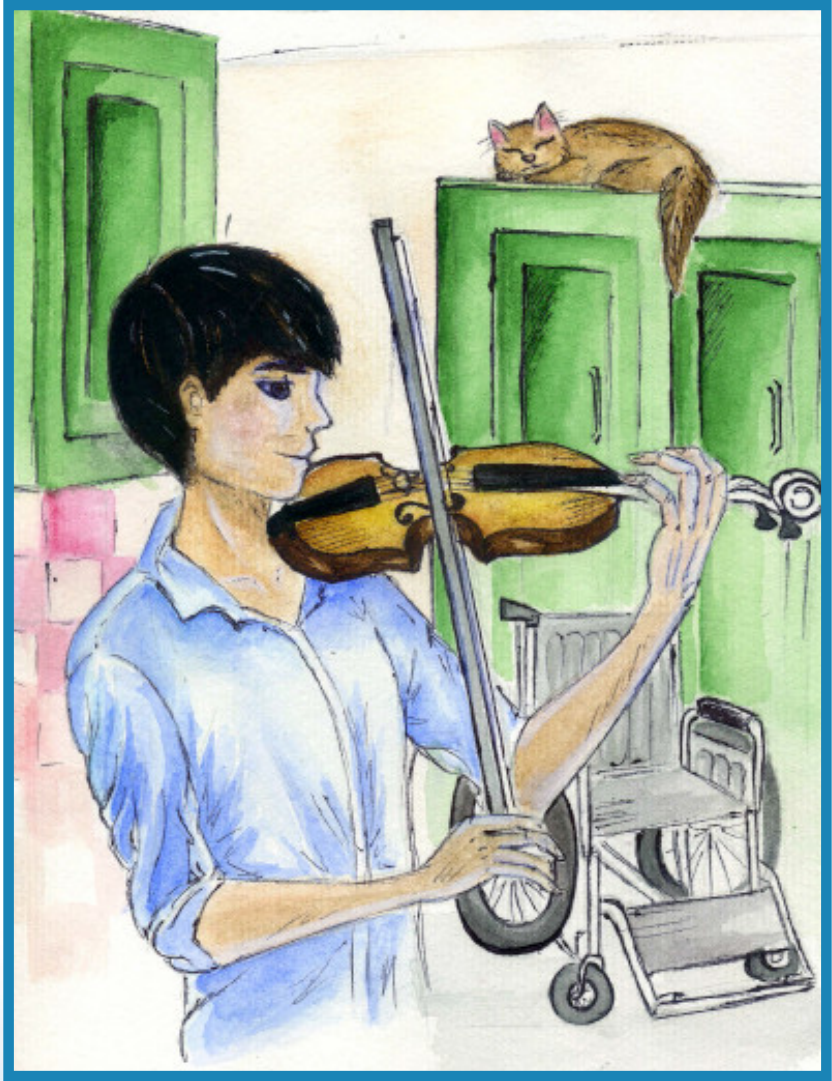
– Привіт, Діду! Відпрацював? А шубу свою чому не зняв? – звернувся хтось до нього.

Ілля обернувся. Це був його колишній однокласник Микола.

– Як давно ми не бачилися! Мої вітання! – промовив весело хлопець-Дід Мороз і пояснив: Бороду зняв, бо пити каву заважає, а шубу – ні, ще не зігрівся. В мене ще одна адреса залишилася, подарунки для дітей – у мішку. Снігуронька побігла додому, щоб власну дитину провідати. Уявляєш, сидить її син сам удома, поки Настя інших малюків розважає. Але заробляти треба. І чужих дітей не буває – ми це вже добре зрозуміли.

Микола, посміхаючись, сів поруч:

– А пам'ятаєш, я теж у школі часто Дідом Морозом був, та й взагалі – скільки ролей у театральному гуртку зіграно ...

– До речі, моя Снігуронька Настя – це твоя шкільна Снігуронька, – сказав Ілля.

– Настя Петрова? Де ти її знайшов? – Микола був приємно здивований, але не встиг почути відповідь, бо дитячий голос перебив їхню розмову.

Друзі повернули голови та побачили хлопчика років дев'яти, який стояв за спиною Іллі та радісно промовляв:

– Здійснюється! Одразу все здійснюється

– Що здійснюється, хлопчику? – запитав Дід Мороз, “увійшовши в роль”, похапцем взявши зі стільця свою бороду й одягнувши її.

– Та пийте Ви спокійно свою каву! Я вже давно не вірю в Діда Мороза, а ось тиждень тому, коли батьки запрошували його додому для молодших братів, я загадав бажання – щодня увесь рік зустрічати Діда Мороза! І ось – Ви! Це вже сьомий день поспіль я Вас зустрічаю!

– Ясна річ, друже, адже зараз святкові дні. Гадаю, що ти сьогодні на вулицях нашого міста багато таких дідів морозів зустрів. А коли свята закінчаться, що будеш робити? Я вже поїду до Лапландії, – посміхнувся Ілля. – І як тебе звати, людино, яка не вірить у Діда Мороза?

– Ілля, – тихо відповів хлопчик.

– О! Так ми з тобою тезки – мене теж звать Ілля, але, щоб не плутатися, називай мене Ілля

Петрович. А ти сюди з ким прийшов?

– Я живу в цьому будинку, прямо над кафе. Мене відправили купити піцу.

– Так ми ще й сусіди! Я теж живу в цьому будинку, але в останньому під'їзді. У мене ідея, Ілле. Хочеш бачити мене щодня впродовж року? Тоді давай зараз разом сфотографуємося, і твоя мрія – у мобілці. Сьогодні в нас остання адреса, а завтра мені вже на іншу роботу.

– І де працюють сучасні Діди Морози? – запитав, посміхаючись, Микола.

– Та не встиг я тобі розповісти: продовжую нашу улюблену справу – керую театральною студією в Палаці культури.

– Чудово! А можна до вас приходити? Моя однокласниця, сусідка по парті, теж відвідує якийсь театральний гурток, – малий Ілля з захоплено-усміхненими очима вже сидів поруч.

– Звичайно, приходь. Другого січня в нас, до речі, новорічний спектакль. Прийдеш? – запитав тезка-Дід Мороз.

Гаряча піца була вже в коробці, фото вдвох з Дідом Морозом – у мобілці, і щасливий Ілля вже хотів тікати додому.

– Ось і не вір після цього всього в новорічні дива! – радів він.

Цієї миті двері кафе відчинилися й увійшла, немов впурхнула, та сама Снігуронька, на яку

чекав Дід Мороз. У шубці ніжно-блакитного кольору, розшитій сніжинками, у блакитній шапочці з білою облямівкою. Розпашіла від морозу та вітру, вона й справді здавалася якоюсь казковою, несправжньою. Перед собою вона котила інвалідний візок, у якому сидів хлопчик, на вигляд – ровесник Іллі. Він був у новорічній червоній шапочці та весело й невимушено здалеку привітав Діда Мороза.

Микола підвівся та підійшов до Снігуроньки:

– Привіт, Насте! Ти все та сама Снігуронька! Як я радий тебе бачити!

– З прийдешнім Новим роком, Миколо! Оце сюрприз! Хотілось б мені посидіти з тобою в кафе та пригадати наш театральний, але нам вже за 15 хвилин треба бути за викликом – привітати дитину.

– Так, я в курсі, Насте. Залиш сина зі мною, ми тут на вас зачекаємо, чай замовимо. Точно? – звернувся він до усміхненого хлопчика.

Той, у свою чергу, по-дорослому подав руку Миколі та сказав:

– Я – Андрій. Із задоволенням посидимо, поспілкуємося.

– Ось і чудово! Знайомтеся, а ми пішли, – зраділа Снігуронька.

Дід Мороз взяв свій, суттєво схудлий за день, мішок, і разом зі Снігуронькою вийшов на вулицю.

Микола задумливо проводжав поглядом своїх однокласників, а Андрій вже жваво розмовляв з Іллею.

– Нарешті, канікули! Хоч покататися можна, але завдань треба виконати стільки, що, напевно, і місяця буде замало! – скаржився Ілля новому знайомому.

– З чим проблеми? – запитав Андрій і підкотився ближче до нього.

– Та-а-а, з математикою, – знехотя протягнув Ілля.

– А для мене математика – улюблений предмет, я мрію на фізмат вступити, – з тієї ж посмішкою відповів Андрій. – Ти не дивись, що я на такому “транспорті”, я добре вчуся.

Ілля мовчки, але з подивом, глянув на Андрія.

– Ще я захоплююся музикою, граю на скрипці. Вона мій найкращий друг! Але я думаю, що колись буду грати в оркестрі. Це – мрія! Правда, учитель музики до мене додому приходиться – у музичній школі пандусів немає. А до звичайної школи я сам ходжу, вірніше їжджу ... там все передбачено, – Андрій по-дружньому поплескав свій “транспорт”.

Микола з цікавістю слухав розмову двох однакових, але таких різних, хлопчиків. У цей момент в Іллі задзвонив телефон і хтось дуже голосно нагадав, що його відправили за піцою, а не в ліс за пролісками.

– Я так зрозумів, ти тут поруч живеш? Пиши адресу, приходь з підручником до мене позайматися – через місяць будеш приклади лущити як горіхи, – запропонував Андрій.

– А коли приходити? – дещо спантеличено запитав Ілля.

– Завтра і приходь, о 10 ранку, бо о 12 у мене вже скрипка.

Ілля схопив піцу та вибіг з кафе.

– А до Нового року підготувалися, ялинку поставили? – запитав Микола сина Снігуроньки.

– Ні, ми з мамою ялинку не ставимо: не жіноча це справа – дерева по поверхах носити. Ми з нею торт спечемо, я люблю збивати всі компоненти в міксері.

– І багато гостей у вас буде на Новий рік? – Микола вже поспішав дізнатися більше про сім'ю Насті.

– Ні, ми завжди вдвох з мамою зустрічаємо, точніше – утрьох. А першого січня прийдуть дідусь і бабуся.

– Утрьох? Ахто третій, дозвольте поцікавитися? – жартома запитав у хлопчика новий знайомий.

– О! Третій – головний член сім'ї – Граф! Серйозний сибіряк з поганим характером, але доводиться терпіти, – з удаваною серйозністю розповідав Андрій.

– Ну, значить, він мамі подобається ... – Микола замислився.

– Мамі? Звичайно подобається! Вона зі своїм невичерпним оптимізмом і веселим характером здатна зробити щасливими і мене, і всіх оточуючих, і, навіть, Графа!

Андрій крадькома подивився на співрозмовника. Той сидів сумно, опустивши очі.

– Шкода їй kota! Звикла за три роки до цього капосника, – засміявся Андрій. – А Ви про кого подумали?

Тепер сміялися обидва.

– Послухай, Андрію, а хочеш, щоб до вас саме в новорічну ніч прийшов Дід Мороз? З ялинкою?

– І цим Дідом Морозом будете Ви?

– Я, якщо ти, звичайно, не заперечуєш.

– Я не проти. А мамі можна сказати, чи це сюрприз? – Андрій хитро поглянув на Миколу.

– Зробімо новорічний сюрприз? Домовилися?

Незабаром прийшли засніжені й змерзлі Дід Мороз Ілля та Снігуронька Настя. Трохи зігрівшись гарячим чаєм, усі розійшлися по домах.

До ранку заметіль ущухла, сонце яскраво світило, перетворюючи кожную сніжинку на діамант. Андрій, милуючись через вікно зимовими пейзажами, чекав на свого нового

товариша Іллю. Він не вперше допомагав хлопцям з математикою і вже точно не знав, ким стане: математиком або музикантом. Мама пішла в магазин на закупи до свята і, здавалося, що повна тиша огорнула не тільки вулицю, а й квартиру. Граф безтурботно спав у кріслі.

А ось, напевно, новий друг йде стежкою, протоптаною першими перехожими. Андрій помахав йому з вікна. Ілля, побачивши товариша, зупинився, дістав з куртки дзеркальце й почав пускати “зайчиків” у вікно. Сонячні зайчики весело стрибали по кімнаті та раптом потрапили на сплячого кота. Граф підскочив, вигнув спину, а потім почав ганятися за ними. Андрій намагався його покликати або зловити, але це було марно: таке диво кіт бачив уперше. Але ось “найсмівіший” зайчик стрибнув на меблеву стінку й став стрибати по скрипці, яку мама, йдучи в магазин, чомусь поклала на шафу.

Все сталося в одну мить: Граф стрибнув на шафу і, відчувши себе мисливцем, а сонячного зайчика – мишею, ... стрибнув на скрипку! Легка лакована скрипка не втрималася, видала якийсь звук і ... Але цієї хвилини Андрій скочив на ноги, зробив два кроки і ... підхопив скрипку, що падала!!!

– Я зміг! Я знав, що ти чарівна, моя скрипко!
– говорив він, притискаючи до себе інструмент.

У двері подзвонили. Тихо, тримаючись однією рукою за стіну, а іншою, притискаючи скрипку та посміхаючись, Андрій підійшов і відчинив. На порозі стояв з підручниками Ілля.

– Вітання! Я думав ... – здивовано промовив гість, розглядаючи Андрія.

– Та ти заходь! Заняття не скасовуються!
– радісно вітав хлопець. – Ти навіть собі не уявляєш, що зараз відбулося!!!

Ось такими подіями Андрій проводжав щасливий старий рік! А ввечері 31 грудня, коли бісквіт нетерпляче визирав через скло духовки, а мама на прохання Андрія одягла найгарнішу сукню, у двері подзвонили.

– Хто це може бути? – мама поглянула на сина.

– Це до тебе, мамо! Сюрприз!

– Знаєш, сину, найголовніший і найщасливіший сюрприз я вже отримала вчора!
– відповіла мама та побігла відчиняти двері.

На порозі стояв Дід Мороз з ялинкою й паунком прикрас.

– Ну ти молодець, Ілле! Вирішив і нас привітати! Заходь, гостем будеш.

– З Новим роком, Насте! – Микола зайшов у передпокій. – Я ось в Іллі костюм Діда Мороза позичив, – сказав, знітившись, гість. – Вибач, що не попередив.

– Миколо? А я тебе одразу й не впізнала. Мені

здається, що Андрія ти попередив. Ось вона – чоловіча солідарність! – сміючись, відповіла Настя. – Заходь! На тебе також у кімнаті чекає несподіванка!

Бджілка і мураха

*Ще б трохи поспати,
подрімати б ще трохи,
руки трохи скласти,
щоб полежати, і прийде,
немов волоцюга, твоя
незаможність, і злидні твої,
як озброєний муж!...*

(Біблія. Притчі: 6:10,11)

Жила на світі одна жінка. І така трудівниця вона була: встане до світанку, худобу нагодує та в поле піде. За працьовитість всі сусіди її Бджілкою звали.

Але був у Бджілки син, зовсім на неї не схожий. Поки мати працює – він відпочиває ... або від відпочинку вилежується. Здогадуєтеся, як сусіди його прозвали? Правильно, Трутень.

Годувала мама-Бджілка свого Трутня, годувала, поки він виріс. Виріс, але ледарем залишився. Набридло матері Трутня годувати, перетворилася вона на бджілку та вилетіла у відчинене вікно.

Залишився Трутень один. Лежить голодний, холодний та ображений ...

І одного дня у двері постукали.

– Ось хтось прийшов: він і їжу приготує, і в

хаті прибере, – зрадів Трутень.

Відчинилися двері, а на порозі – двоє обірваних старців стоять. Настільки страшні, що таких ще не бачив Трутень!

– Ви хто? – злякано запитав він.

– Я – Бідність твоя, – каже один.

– А я – Злидні твої, – відповідає інший.

– Ні! Забирайтеся звідси! – закричав Трутень і зіскочив з ліжка. Хотів він чоботи надіти, та вони від старості одразу й розвалилися. Хотів Трутень якоюсь палицею або мітлою відігнати Бідність і Злидні, але в хаті не виявилось жодної. Сів зморений Трутень на ліжку, однак і воно під ледарем розвалилося – прогнили ніжки.

Зраділи старці.

– Ось ми й вдома! – кажуть.

Вискочив Трутень зі свого будинку та кинувся тікати світ за очі. А навколо люди дивляться на нього, сміються, а він роздягнений, без чобіт. Соромно йому стало, і вирішив Трутень поповзти якомога далі від людей. Опустився на коліна й поповз у високій траві. Повз, повз, втомився та вирішив полежати. Тільки ліг він на травичці, аж тут тисяча мурашок на нього наповзли, кусають, мало не з'їли. Знову поповз Трутень далі, а самому їсти дуже хочеться. Дивиться, а зовсім поруч мурахи шматочок хлібця до себе в нірку тягнуть. Вирішив Трутень забрати в них

хліб. Тільки простягнув руку, а тисячі мурашок миттєво напали на Трутня, кусають – ледве врятувався. Бачить – повзе до нього найбільший з них і каже:

– Працюй разом з нами – ситим будеш.

Робити нічого – перетворився Трутень на Мураха.

Довго він жив разом з мурахами, навчився працювати, навіть забув, що колись людиною-ледарем був.

І ось одного разу дивиться наш Мураха – всі його брати тягнуть ледь живу бджілку. Вона ще лапками дрижить, а полетіти не може. Впізнав він у ній свою матір-Бджілку і кричить:

– Стривайте, мурахи, відпустіть бджілку – це моя мама!

– Спасибі тобі, синку, – тихо промовила Бджілка. – Тепер ми можемо з тобою додому повертатися. Виженемо Злидні та Бідність з нашого будинку!

І знову перетворилися Бджілка й Мураха на людей.

Вони почали працювати разом, піклуватися один про одного, допомагати сусідам – і прийшло до їхньої сім'ї Щастя. Адже Щастя в двері не постукає – воно народжується всередині кожного з нас, складаючись з маленьких крихточок радості від виконаної роботи, від

теплого слова рідної людини та приємних дрібниць у повсякденному житті.

Кажуть, що до сьогодні живе в тому селищі дуже старенька, але напрочуд щаслива жінка, а всі сусіди її Бджілкою звать. І є в неї син, теж вже старенький, але добрий і працьовитий – Мурахою всі його називають.

Примхлива глина

Жив на світі майстер-гончар. Ремесло його було звичайнісіньким: ліпи собі горщики та глечики й усе. Багато років він займався цією справою, міг з заплющеними очима найкрасивіший глек виробити.

Одного разу взяв майстер до рук шматок глини, пом'яв його та поклав на гончарний круг. А глина раптом і каже:

– Хочу бути красивою мальованою тарілкою, а не якимось пічним горщиком! Хочу жити в багатому домі, і щоб всі мною милувалися!

– А я сьогодні тарілки не роблю. Будеш пічним горщиком, щодня людей кашею годуватимеш, користь приноси́тимеш, – відповів здивований майстер.

– Ну, ні! – вирішила глина.

Виготовив гончар горщики та поставив для просушування. Але тієї миті таке розпочалося! Один незадоволений горщик почав розтягуватися, розпливатися та ще й на сусідні горщики гримати:

– Відсуньтеся всі – мені місця мало, я тарілкою буду!

Поки горщики рухалися, поступаючись місцем недоладному сусідові, та й підсушилися.

Від постійного невдоволення та підскакування в незвичайного горщика утворилася на денці тріщина, що й помітив гончар:

– Ну ось, всі підуть у піч, а тебе доведеться розбити.

І тільки він замахнувся молоточком як пролунав голос дочки:

– Тату, не розбивай його, будь ласка! Саме такий горщик мені дуже потрібен, з тріщинкою на дні. Я наберу в нього землю та посаджу мою улюблену пеларгонію.

Коли гончар дістав з печі готові рум'яні вироби, то один з них не був схожий ні на горщик, ні на тарілку – це був гарний квітковий вазон.

– О! Це той неслухняний шматок глини, який не хотів бути схожим на всіх? – сміявся та дивувався гончар.

А дочка гончаря розписала вазон яскравим малюнком і покрила глазур'ю. Потім посадила у вазон королівську пеларгонію!

Маленькі таємниці королівського саду

*Людина насичується добром
із вуст плоду, і зроблене її
руками до неї впаде.*

(Біблія: Притчі:12:14)

Давно це було, можете й не сумніватися. Жили тоді королі та королеви, у них були, як і належить, слуги й придворні. А хто ж писав про них казки? Я гадаю, що при дворі жили казкарі, тільки ніхто про це не знав. А ви, любі друзі, дізнаєтеся, коли прочитаєте цю казку.

В одному далекому королівстві жили-були король, королева та королевич – їхній син. Усі няньки та придворні душі не чули в ньому, називали його найдобрішим і найгарнішим з-поміж усіх королевичів. А коли йому виповнилося шістнадцять, усі почали його називати геніальним, адже вчили різним наукам королевича поважні вчителі з усього світу. І вирішив король скликати всіх учителів і няньок, щоб оголосити, у яких науках досяг успіху юний королевич, а звали його, до речі, Луї. Всі хвалили здобутки королевича як тільки могли, і ось дійшла черга до няньки, яка була поруч з ним від народження.

– Дитячі та юнацькі роки Його Високість королевич Луї виявляв, здебільшого, цікавість до різнокольорових троянд, які ростуть біля замку. Чудові запитання мені ставив, на які я не могла відповісти. А з особливою любов'ю він доглядав за трояндою Шарлоттою, яка прикрашає центральний вхід до замку, – раптово промовила няня.

– Що за нісенітниця?! Мій син не садівник! І чому ніхто мені раніше про це не доповідав? Вийди геть! – розгнівано закричав король.

Жінка слухняно залишила залу. Вона йшла алеями саду та думала:

– Як я могла відповісти щось інше, адже мене вперше про це запитали. Не могла ж я розповісти королю й королеві про те, яким бешкетником і непосидою зростав їхній син – королевич Луї. Його не можна було залишити одного й на хвилину! І тільки коли Луї потайки працював у саду, він ставав зовсім іншим. Я буду зберігати цю таємницю, адже я люблю його як сина.

– А де ж наш садівник? Нехай він підтвердить слова няні, – запропонувала раптом королева.

Усі похитали головами, але відповісти ніхто не зміг.

– А хто наш садівник? – ніяково запитав король.

Усі почали перешіптуватися, потім вийшов головний придворний і сказав:

– Ваша Величносте, садівника давно ніхто не бачив.

– Наскільки давно? – вже грізно запитав король. – Тиждень? Місяць? Рік?

Король піднявся з гарного різьбленого золотисто-малахітового трону та підійшов до вікна. За вікном пахкотів травневий сад. Доглянуті дерева привітно посміхалися сонцю, акуратно підстрижені алеї вічнозелених чагарників виблискували на сонці, на газонах зеленіла смарагдова трава, а клумби весняних квітів були доглянуті, діамантові крапельки переливалися на пелюстках.

– Хто ж доглядає за садом? – запитав він.

– Я думаю, що садівник, Ваше Величносте. Але він так рано прокидається, що його ніхто не бачить, – несміливо сказав конюх.

– Ось завтра ти прокинешся раніше за садівника та приведеш його до мене, – наказав король.

Конюх нічого не відповів, тільки махнув головою на знак згоди.

Однак ні на наступний ранок, ні за тиждень конюх не зміг знайти садівника.

– Ти будеш завтра звільнений, – сказав король конюху.

– Але ж Ваше Величносте, я чесно виконую свою роботу: всі коні доглянуті. За що ви мене виганяєте? Я обійшов кілька разів сад – він у відмінному стані.

– Нічого не знаю. Я даю тобі ще три дні.

Цю розмову чув королевич Луї. Він тихо вийшов за двері та непомітно прослизнув до саду.

– Дивно, – думав Луї, – за всі роки я жодного разу не бачив садівника та жодного разу про це навіть не замислювався. Як багато я міг би дізнатися про рослини, якщо б його зустрів.

Королевич підійшов до куща троянди сорту “Шарлотта”. Солодкий, приємний аромат від нього розливався по всьому саду. Рожево-жовті бутони з білою спідничкою були такі гарні, що неможливо було відвести погляд. Поруч раділи такому сусідству скромні ромашки та величаві канни. Луї вдихнув аромат, озирнувся на замок і зрозумів, що перший раз у житті за ним ніхто не стежить. Крадькома він обійшов замок і потрапив на його північну сторону, куди не виходило жодне вікно. Але коли він зайшов за ріг палацу, його покликали:

– Ваше Високосте, сюди не можна. Вас шукатимуть.

Королевич зупинився. Перед ним стіною стояв хвойний ліс, а поруч – нікого. Високі ялини були вищі за замок, під ногами лежала м’яка подушка зі старих хвойних голочок.

– Ідіть прямо, до найвищої сосни, – почув Луї знайомий голос конюха.

Ступати по хвойній ковдрі було дуже цікаво,

і кілька голочок одразу забилися в білосніжні шкарпетки. Королевич нахилився. Під ногами лежало багато гарних шишок, які так захотілося взяти. Він вийняв неслухняні хвойні голки, розклав по кишенях шишки (скільки помістилося) і пішов уперед. Незабаром юнак побачив дуже високу сосну з абсолютно голим стовбуром, на якій десь дуже високо стирчало кілька гілочок. Конюх стояв на драбині біля сосни та щось майстрував, а коли королевич наблизився – швидко спустився й промовив:

– Я відведу Вас до палацу, Ваша Високосте. Там, напевно, вже всі Вас шукають.

– Ні, не шукають! Няню мою вигнали. А що ти робив? Ти хочеш залізти на найвищу сосну, щоб вистежити садівника? Можливо, ти шукаєш уявного садівника? – припустив Луї.

– Ваша Високосте, Вам я довіряю, тому скажу, що багато років тому я бачив садівника – це був старий дідусь у синьому костюмі з золотими гудзиками. Він залишав свої речі та садовий інструмент у прибудові. Я вчора знайшов ключ від його кімнати, зайшов туди та побачив той костюм. Все в кімнаті покрите пилом – там ніхто не живе. Сьогодні я знову пішов до цієї кімнати і, що найдивніше, вчора на дверях не було підкови, а сьогодні вона з'явилася – старовинна, бо я на них розуміюся. Ходімо, я покажу.

Коли королевич і конюх підійшли до

центрального входу до замку, то дійсно побачили, що там був гармидер – усі шукали Луї.

– Знайдіть няню, поверніть! Нехай вона стежить за королевичем, повинен хоч хтось знати, де мій син, і про що тільки він думає, – наказав король.

Луї та конюх почекали, поки всі заспокоються, і пішли до прибудови.

– Ось кімната садівника, а ось на дверях і підкова! Схоже, вона зі срібла.

Конюх простягнув королевичу підкову, і тільки той доторкнувся до неї – вони стали невидимі!

– Гей, конюху, ти де? – озирнувся Луї.

– Це Ви, Ваша Високосте, ховаєтеся, – відповів той.

Конюх відпустив підкову та зазирнув під стіл. У цей момент вони стали видимі. Потім знову разом взялися за підкову і ... знову зникли. Коли одна людина відпускала підкову, то обидва з'являлися.

– Я зрозумів! – вигукнув Луї. – Ми сховаємо підкову та побачимо садівника, але ж і він повинен бути не один?

Так вони й зробили. Рано-вранці, взявшись за підкову, королевич і конюх пішли в сосновий бір. Але не встигли вони дійти до високої сосни як побачили, що стежкою йдуть чоловік з дівчиною років шістнадцяти. Наспівуючи якусь пісеньку, вони пройшли зовсім поруч наших змовників

і увішли в прибудову. Але, не знайшовши там підкову, одразу злякано вибігли та сховалися в чагарниках. Коли Луї та конюх непомітно підкралися до кущів, то почули ось що:

– Якщо хтось взяв підкову, то може дізнатися про наш секрет.

– А раптом вони десь поруч? Нам треба повернутися додому й обговорити, що робити далі.

Королевич так розхвилювався від почутого, що відпустив підкову та вигукнув:

– Але чому ж ви ховаєтеся? І де ви ховаєте садівника?

Незнайомці дуже злякалися, раптово побачивши поруч королевича, і не знали, що сказати. Луї хотів ще й притупнути ніжкою, щоб відразу про все дізнатися, але, подивившись в очі переляканої незнайомки, передумав. Такі очі, повні весняного неба, він бачив уперше в житті. А ці лянні коси ... вони котилися по тонких дівочих руках і губилися в білих облямівках яскраво-жовтої сукні. Забувши про все, королевич підійшов ближче та доторкнувся до коси, потім захоплено сказав:

– Справжня Шарлотта!

Конюх і садівник посміхнулися, а дівчина присіла в реверансі та промовила:

– Так, Ваша Високосте. Ви знаєте моє ім'я?

– Ви дуже схожі на мою улюблену троянду

Шарлотту! Якщо Ваше ім'я Шарлотта, то я вдвічі щасливий!

Всі засміялися, зав'язалася невимушена розмова; і ось про що розповів садівник королевичу:

– Коли я був маленьким, мій батько (його вже немає) брав мене для того, щоб допомагати працювати в Королівському саду. Мені іноді не хотілося прокидатися рано-вранці, але батько говорив, що я йому потрібен для того, щоб удвох доторкнутися до чарівної підкови та стати невидимими. Я не розумів, навіщо нам ставати невидимими, але це було так цікаво, що я погоджувався. Йшли роки, батько постарів і якось уранці мені сказав, що тепер я буду ходити зі своєю дочкою доглядати за Королівським садом. Тільки застеріг, що треба бути обережним: якщо нас хтось побачить, то може справдитися пророцтво старого мудреця. Це він, виявляється, подарував батькові підкову зі словами: “Якщо колись молодий королевич захоче стати садівником, бо полюбить найгарнішу троянду з твого саду, то тебе покарають”.

– Звичайно, покарають! – почули вони голос розгніваного короля, який, виявляється, чув всю розмову. – Віддайте мені негайно цю підкову!

– Помилуй мене, заради дочки помилуй! І підкову забирай! – благав садівник. – Тільки де вона? І де моя дочка?

– Вони з королевичем пішли в сад, і підкова має бути в них, – відповів конюх.

– Як у сад? Повернути! – галасував король.

Слуги та придворні бігали по саду, але не могли знайти Луї та Шарлотту, тільки дзвінкий сміх і їхні голоси розносилися то праворуч, то ліворуч.

– Якщо я негайно не побачу свого сина – я всіх покараю!

Почувши це, Шарлотта та Луї відпустили підкову, за яку, тримаючись, бігали по саду, і вона зі дзвоном впала до ніг короля. Він побачив свого сина, а поруч – прекрасну незнайомку.

– Хто це? – перешіптувалися придворні.

– Хто це?! – запитав грізно король.

– Шарлотта – улюблена троянда мого саду. Я залишуся королевичем, а Шарлотта – королівною нашого королівства.

І тихо прошепотів на вухо Шарлотті:

– Тільки рано-вранці, поки всі сплять, я завжди буду працювати садівником. І ми обов'язково запишемо в нашій королівській книзі цю дивовижну історію, яка через багато-багато років стане казкою.

Марія

Жила-була на білому світі одна прекрасна дівчина на ім'я Марія. Мала вона гарні блакитні очі, довгу русяву косу та чарівну посмішку.

Тільки ось у чому справа: дівчина ця гадки не мала про те, що вона гарна. Жила вона з мачухою та двома зведеними сестрами, ніби Попелюшка з казки Андерсена. Але ж ні, не зовсім так. Попелюшка, у порівнянні з нею, була більш щасливою. Бо ж вона мала друзів-звіряток, які підбадьорювали її в скрутну хвилину, фею-хрещену і, насамперед (або не насамперед, але все-таки важливо), величезне дзеркало в людській зріст, у якому могла бачити своє прекрасне віддзеркалення – це дуже підвищувало їй настрій, навіть після злісного бурчання мачухи та жовчних дорікань сестер.

А в Марії усього цього не було: їй навіть не дозволяли тримати домашнього улюбленця. Не було в неї хресної феї, і навіть звичайної хресної. І, що найдивніше, їй не дозволяли користуватися дзеркалом! Мачуха зі своїми дочками могли годинами крутитися біля величезних позолочених дзеркал, поправляючи свої зачіски та сукні, а ось Марії не було дозволено навіть заходити до кімнати з

дзеркалами. До того ж її ніколи ніхто не хвалив – тільки лаяли. З часом підросла Марія й зовсім втратила віру в себе. Не знала вона ні про свою красу, ні про свою доброту. Адже всі навколо несправедливо називали її дурною та ледачою.

Проте одного разу, напередодні Різдва, йшла дівчина засніженою вулицею з великими сумками закупів, щоб приготувати різні страви для святкового столу. Мачуха запросила дуже багато гостей, а Марія повинна була приготувати все до їх приходу. Ось йшла вона, йшла і думала про те, як би їй хотілося бути такою ж красивою, як її зведена сестра Лідія, такою ж успішною в багатьох мистецтвах і науках, як її сестра Анна, і такою ж сильною та сміливою, як її мачуха. І, думаючи про це, дівчина гірко заплакала. Їй стало дуже прикро через те, що ніколи вона не стане такою як вони, а буде лише бідною служницею в їхньому будинку. Аж раптом чує чийсь голос.

– Чого плачеш, мила дівчино? – запитав він.

Марія обернулася та побачила вродливого юнака її віку.

– Як же мені не плакати? – зітхнула дівчина та розповіла всю свою історію Володимирі (так звали її нового знайомого).

Вони так приємно спілкувалися, що не помітила Марія, як вже підійшли до її дому.

Володимир допоміг їй нести сумки і сказав на прощання:

– Не сумуй, Маріє. Твоє бажання обов'язково здійсниться. Є таке повір'я, що якщо в переддень Різдва зробити якусь добру справу, то будь-яке бажання обов'язково здійсниться.

Дівчина попрощалася з Володимиром, але з голови не йшли його слова.

– Добра справа... Я просто зобов'язана зробити якусь добру справу сьогодні! – наполегливо вирішила вона. – Я так хочу, щоб здійснилося моє бажання стати гарною та щасливою!

Однак часу на добрі справи не було. Потрібно було готувати святкові страви.

– Нічого, – подумала Марія. – Ось я все приготую й тоді обов'язково щось вигадую.

Тільки-но закінчила дівчина готувати святковий стіл, а це був уже полудень, як раптом сестри попросили її, а точніше змусили, зробити їм гарні зачіски до приходу гостей.

– Що ж мені робити? – подумала Марія. – Коли я встигну зробити добру справу? У Лідії такі довге волосся, що довго буду заплітати його в коси. А в Ганни волосся дуже густе – мені знадобиться дуже багато часу, щоб завити його локонами, як вона любить. Але як же їм відмовити? Адже вони будуть приймати гостей. Що ж, постараюсь встигнути до вечора. Думаю, у мене буде час на якусь добру справу...

Коли дівчина завила останній локон сестри, за вікном вже стемніло.

– Ну ось, тепер у мене з'явився час на ... – не встигла Марія додумати, як мачуха покликала її та дала нове доручення: прикрасити ялинку, яка росла у дворі, біля входу до будинку, різнокольоровими кульками та гірляндами.

– Значить, не судилося мені в цьому році стати красивою та щасливою, – подумала дівчина, і, надівши рукавиці та стареньку, але теплу шубку, яку доношувала після Лідії, пішла у двір наряджати ялинку.

Ось повісила Марія останню гірлянду, як раптом почула, що годинник пробив дванадцяту. Гості стали збиратися додому, мачуха весело сміялася та розмовляла із запрошеними, Анна хвалилася новим вбранням, а Лідія – своєю зачіскою. Тільки сумна Марія спостерігала за ними через вікно.

– Чого сумуєш, Маріє? – почула вона знайомий голос, й обернувшись побачила Володимира.

– Здрастуй, Володимире. Як же мені не сумувати? – відповіла вона й розповіла йому про те, як пройшов її день.

– Ось так, – завершувала дівчина свою оповідь. – Навіть не встигла я зробити жодної доброї справи. Значить, не здійсниться цього року моя заповітна мрія.

– Ти не права, Маріє, – сказав хлопець. – Як же це ти не зробила жодної доброї справи? Ти стільки всього перерахувала!

– Але ж це моє звичайне життя, і як можна називати це добрими справами, якщо за них мене ніхто ніколи в житті не хвалить! – дивувалася дівчина.

– Наші добрі справи – це не те, за що нас хвалять, а те, від чого ми самі стаємо добрішими та сильнішими. Ти прекрасна дівчина, я зрозумів це з першого погляду, коли побачив тебе. Навіть не знаючи про твою доброту, я вже закохався у твою вроду. Але про красу твоєї душі ти знаєш, дізнайся ж і про те, яка ти прекрасна ззовні.

Володимир простягнув Марії гарну подарункову коробку, перев'язану шовковою стрічкою. Вона відкрила її та побачила велике позолочене дзеркало, а в ньому – відображення прекрасної дівчини неземної вроди, а ще – шовкове плаття, розшите золотими нитками й дорогоцінним камінням.

– Я й подумати не могла, що так добре виглядаю, – вигукнула Марія, зашарівшись від легкого збентеження й подиву.

– Так, ти неймовірно гарна та добра дівчина.

– Ніколи не думала, що я така. Втім, я давно нічого доброго не думала ні про себе, ні про життя.

- Але чому? – здивувався Володимир.
- У мене непросте життя. Мене не цінують близькі, і мені доводиться миритися з їх ... скажімо так, прохолодним ставленням до мене.
- Розумію тебе, але ж життя – це те, що ми про нього думаємо! Навчися радіти дрібницям! Посміхнися сходу сонця, похвали себе за щось, одягни улюблену сукню ... Тоді ти помітиш, як життя посміхнеться тобі яскравими фарбами!

Марія нічого не відповіла, тільки подивилася на Володимира ніжно та загадково, з теплою вдячністю в очах.

Але що ж було далі з Марією та Володимиром? Це вже нас не стосується. Повинні ж бути у закоханих свої таємниці, чи не так? Але якщо тобі так цікаво, любий читачу, то продовження вигадай самостійно!)

Я в тебе вірю!

Птаха щастя

В один із сонячних вихідних днів дружна компанія з офісу виїхала на природу. Віці дуже подобалися такі вилазки до лісопарку, а сьогодні ще її день народження. Буде весело.

Хлопці займалися шашликами, а дівчата, приготувавши салат, оглядали околиці, милувалися природою.

– Уу-уу, – почули вони над головою.

– Зозуля, чи що? – запитала Ніка.

– Ні, це горлиця, дикий голуб, подивися, у неї на шиї такий темний ошийничок є, – блиснула знаннями Віка. – Тільки ось ці птахи завжди парами літають, а ця чомусь одна.

Але, не встигнувши відійти і трьох метрів, вони побачили в траві таку ж горлицю. Вона була поранена: лапка майже бовталася, а під крилом виднілася рана.

– Ой! Що робити? Давай хлопців покличемо. Женю, йди сюди, тут птах поранений, а ти, здається, ветеринаром був.

– Так, але це було в минулому житті, а зараз я менеджер, – віджартувався Женя. – Залиште його, дівчатка, у нас стіл готовий!

– Як залишити? – Віка здивовано подивилася на Женю. – Він загине!

– Ну добре, бажання іменинниці – закон. Неси аптечку, там є пластир і зеленка.

Коли перша допомога була надана, а шашлики вже охололи, всі тільки їй дивилися як Віка викладає посуд у пакети, звільняючи коробку для птаха.

Вранці в понеділок дівчина запізнилась на роботу. Небувалий випадок! Вона забігла захекана, з важкою сумкою.

– Шеф шукав? – запитала вона, бачачи дивні погляди хлопців.

– Ще ні, а де ти була? – дивувалися вони.

– Їздила на пташиний ринок за пшеницею, – відповіла Віка подрузі.

– Це ще навіщо? Пророщувати будеш? – дивувалася та.

– Для горлиці! Ти що, забула? Тільки я не знаю, що тепер робити: у неї крило якось повисло, можливо їй незручно було в коробці їхати? Це я винна – мені треба було її в руках везти ... А раптом вона тепер літати не зможе? – бідкалася дівчина.

– Тобі треба було її залишити на місці й не морочити голову, – сказала Оксана, але, бачачи здивований погляд подруги, додала: – Ти завжди була така відповідальна. Вилікуєш ти свого птаха!

Пролунав телефонний дзвінок – телефонувала мама.

– Віко, я ось принесла в квартиру овочі, а на лоджію голуб залетів. Тут таке коїться! Але прибирати мені ніколи! Я відкрила вікно. Бувай! – чулося в слухавці.

– Він же випаде, мамо! – крикнула Віка, але мама вже не чула.

У цей момент зайшов шеф, всі його називали просто – “наш бос”, а насправді – Іван Сергійович.

– Що у нас сталося, Віко? – запитав він, побачивши розгублену дівчину.

– Мені треба терміново додому! Я швидко! Можна? Або краще мені відпустку за свій рахунок оформити?

– Чи ти праску не вимкнула?

– Балкон відкритий, а там ... – Віка трохи винуватим поглядом окинула друзів, які з легкою посмішкою визирали із-за ноутбуків.

– Так, вона птахові дала притулок, а тепер звинувачує себе за некомфортні умови, надані горлиці при переїзді, – пожартувала подруга.

– У нас сьогодні звіт, – шеф подивився на годинник, – тому можу тільки підвезти тебе зараз додому, щоб закрити балкон? Домовилися?

Коли Віка з шефом підїхали до підїзду будинку, він взяв важку сумку з пшеницею та допоміг занести до квартири.

Яке ж було їхнє здивування, коли вони побачили не одну, а дві горлиці. Друга сиділа на гілці горобини і, заглядаючи на лоджію, “перемовлялася” з пораненим птахом.

– Ну ось, думаю, що вікно ми закривати не будемо, – сказав, посміхаючись, Іван Сергійович.
– Любов і турботу ти виявила, Віко. Постарайся не звинувачувати себе ні в чому, адже ти зробила все можливе.

По дорозі в офіс шеф розповідав про своє дитинство, яких тварин “брав на виховання”; і, з огляду на те, що доля її птаха тепер в надійних руках, запропонував не відмовлятися від чашечки кави після звіту.

Наталія Мацієвська

Знайда

*Полюбіть нас чорненькими,
а біленькими нас всякий
полюбить!*

(Н. В. Гоголь)

Жила-була собака, назвемо її Знайда. Цю кличку часто дають собакам, яких знайшли. Ось і нашу героїню, можна сказати, знайшли. А було це так.

Наша безпритульна й безіменна на той час собака була дуже молода й гарна: може не зовсім породиста, але хтось у її роду точно був спанієлем. І вона успадкувала цю красу, а головне – характер! Ви уявили собі рудо-золотисту Знайду з довгими хвилястими вушками? Саме такою вона була!

Одного разу, блукаючи вулицями, вона побачила оголошення: “Виставка-продаж собак відбудеться сьогодні в центральному парку”.

Звичайно ж, наша Знайда туди пішла швидше з цікавості. Але те, що вона побачила, вразило її до глибини собачої душі! Які трюки виробляли її родичі! І кожна була з господарем!

– Удвох, звичайно, веселіше, – думала Знайда, сівши на пеньок.

Повз неї ходили люди, собаки різних порід, поважно задерши носа й побрязкуючи медалями, які висіли на нашійнику.

Несподівано до неї підійшов моряк і, вказуючи на Знайду, голосно запитав:

– Чий це спанієль? Я хочу його купити!

– Нічия я, – зраділа Знайда та замахала гарним хвостом.

Їй відразу сподобався моряк – він мав запах моря та свободи, а спанієлі на цьому знаються! Ніхто моряку не відповів і він, присівши, запитав:

– Ну що, миле створіння, підеш зі мною?

Знайда ойкнула від радості, всім своїм виглядом даючи зрозуміти, що вона згодна.

Коли вони йшли додому, Знайда намагалася йти поруч, як ті вчені собаки на виставці – нехай пишається моряк.

Минуло чимало часу, поки Знайда зрозуміла, що всі романтичні пригоди моряка в минулому, а вона повинна охороняти на березі моря його новий будинок. Треба сказати, що вона була не єдиним мешканцем на подвір'ї. Тут жили: коза та свиня, кіт і кішка, і ще один чудовий звір, привезений моряком з південної далекої країни, який міг приголомшливо ходити по стінах і знищувати комариків. Знайда могла годинами

спостерігати за цим дивовижним звіром, хто це – вона не знала, але моряк називав його – Улюбленець. Іноді собаці було трохи прикро, що не її звать Улюбленець, але вона сама так сильно любила цього звірка, що заздрість відразу проходила.

Минали дні. Очі раніше веселої Найди змінилися – вони стали сумними. Її ніхто не кликав з собою на полювання або просто погуляти, а на риболовлю господар брав рудого kota – Рижика.

І в цей раз, зібравшись на риболовлю, наш моряк дбайливо підготував пасажирське місце для kota і, глянувши у віддані собачі очі, сказав:

– Рижик вміє ловити рибу, а ти – ні. Твоя справа – будинок охороняти!

А Знайді так хотілося побігати! Вона навіть заскиглила, але моряк її не зрозумів ...

Коли рибалки поїхали, вона лягла біля воріт, поклала голову на лапи і довго-довго лежала так в надії, що господар повернеться за нею.

Тварини спостерігали за Знайдою, не розуміючи, чому журиться їхня подруга.

Підійшла до Знайди свиня і, рожаючи, здивовано промовила:

– У тебе миска завжди повна, а це найголовніше! Ти поводишся по-свинськи, якщо не цінуєш цього!

Підбігла коза, штовхнула ніжкою будку й промекала:

– Господар для тебе-е-е новий дах зробив, а тобі-і-і тільки свободу подавай. Ти, Знайдо, уперта як козел!

І тут занявкала стара кішка, яка не полишала своє улюблене місце:

– Не маєш ні няв-найменшого права залишати мене, раптом мене хтось образить, молока вчасно не дадуть!

Відповідальна Знайда сіла розгублена посеред двору. Раптом з відкритої квартирки вискочив Улюбленець.

– Чому сумуєш, подруго? – весело запитав звір.

– Я розумію, Улюбленцю, що наш господар соромиться зі мною ходити на виставки, до друзів, бо я не породиста, а звичайна дворняга, як люди кажуть. Я не ходжу до собачої школи як усі сусідські вівчарки. Я не знаю собачої грамоти! Мені теж соромно, але я не розумію, навіщо ж мене взяв моряк до себе! Краще б я жила, як раніше, на ринку серед таких як я безпритульних собак!

– Він же тебе любить, Знайдо!

– За що? – похмуро запитала вона.

– Люблять взагалі не за щось, а просто так, розумієш?

– І він не шкодує, що я в нього живу? І що я не породиста ...

Але Улюбленець не встиг відповісти, бо відкрилася хвіртка та забіг стривожений моряк зі словами:

– Знайдо, як ти мені потрібна! На нашого Рижика на риболовлі напали бродячі собаки. Він, звичайно, рятувався втечею і кудись утік. Але я всі околиці обійшов, а Рижика не знайшов. Злякався, бідолаха ... Сподіваюся на твій собачий нюх, Знайдочко! Улюбленцю, теж поїхали з нами!

Знайда зрозуміла все-все, що сказав господар, і заскочила в автомобіль. Через кілька хвилин вони вже мчали по трасі виручати друга.

Коли наші друзі приїхали до того місця, де ловили рибу, то Знайда обнюхала всі доріжки, “взяла слід” і помчала так швидко, що моряк з Улюбленцем ледве-ледве встигали за нею. Доріжка привела в якийсь гай на околиці села. Знайда зупинилася біля високого дуба, обійшла його та підняла голову, потім дзвінко гавкнула й подивилася на господаря. Так, на дереві сидів ... дуже зляканий Рижик. Коли він побачив свою сім'ю, то від радості, став нявчати на все горло.

Увечері моряк розчісував золоті вушка нашої Знайди та говорив, що скоро буде виставка

безпородних собак, і вони туди обов'язково підуть, знайдуть нових друзів, таких як вона – доброзичливих і відданих! Адже не важливо – якого ти кольору, і що написано в паспорті, головне – добра душа.

З того часу моряк завжди бере з собою на риболовлю найрозумнішу й найулюбленішу собаку на світі, як він сам і сказав, Знайду, і, звичайно ж, рибалку Рижика.

Віра, Надія та Любов

*Туга на серці людини
гнітить її, а добре слово її
веселить.*

(Біблія. Притчі: 12:25)

Ця історія могла статися в будь-якому царстві-державі, у будь-якому селищі нашої дивовижної планети.

Осіннього ранку кілька жінок йшли на ринок і, звичайно, почали розмовляти: хто який товар несе продавати, хто що придбати збирається. Ось одна з них і каже:

– Щедра в цьому році моя груша, кожен день збираю плоди: я їх і сушу, і варення варю, і на ринок не встигаю носити.

І друга сусідка теж радіє:

– А в мене яблунька, зовсім молода, а яблук вже багато: соковиті, кисло-солодкі. Мабуть, наші старання винагороджені, деревам потрібен гарний догляд.

Подивилися вони на супутницю й запитують:

– А як тебе звати? Що несеш на ринок? Що вирощуєш?

– Звуть мене Любов, любі сусідки. На жаль, дерев у мене немає, тому що немає часу за ними доглядати. А йду я купити молоко – тут поруч, у сусідки.

– Чим же ти займаєшся, Любове? Щось ми раніше тебе тут не бачили: можливо ти шиєш одяг або дітей у тебе багато?

– Я вирощую всього одну незвичайну квітку, таку незвичайну, якої у ваших квітниках не було. Ось і біжу за молоком, поки моя квіточка не прокинулася, – відповіла Любов.

– Закордонна, напевно, квіточка, якщо молоком поливати треба? А назва в неї хоч є?

– Є – улюблена моя Квіточка.

І в цей час відчинилося вікно й дитячий голос покликав:

– Мамо, ти де?

– Ось і прокинулася Моя Квіточка. Заговорила я з вами.

– Стривай, Любове, візьми для своєї Квіточки ці яблука – нехай розумним зростає. Я тепер завжди поруч з тобою буду – мене всі Надією звать.

– А я Віра, – сказала друга сусідка. – Я хочу передати твоєму синові груші з мого чарівного саду – вони подарують йому здоров'я.

– А ще в нас є для твого сина чудовий подарунок – ось цей саджанець дерева. Плоди його будуть чудодійними для тієї людини, яка його виростить: буде поливати й доглядати за ним, як ти за своєю Квіточкою, – посміхнулася незнайомка.

Надія простягнула невелику гілочку, яку Любов відразу й не помітила. У цього маленького саджанця були акуратно замотані корінці.

– Як довго буде рости це дерево? А через скільки років з'являться чудодійні плоди? – запитала Любов, дбайливо беручи подарунок.

– Все залежить від догляду й віри, – відповіла Віра. – Тільки не забудь, Любове, доглядати повинна та людина, якій ці плоди потрібніші!

Так зустрілися Віра, Надія та Любов. І з того часу вони дружать, наповнюють життя сенсом і підтримують усіх, кому вони дуже-дуже потрібні!

Нова лісова школа «Посмішка»

У далекому-далекому селі серед лісів живе дівчинка Катруся, і трапилася з нею ось така казкова історія:

Якось говорить їй мама:

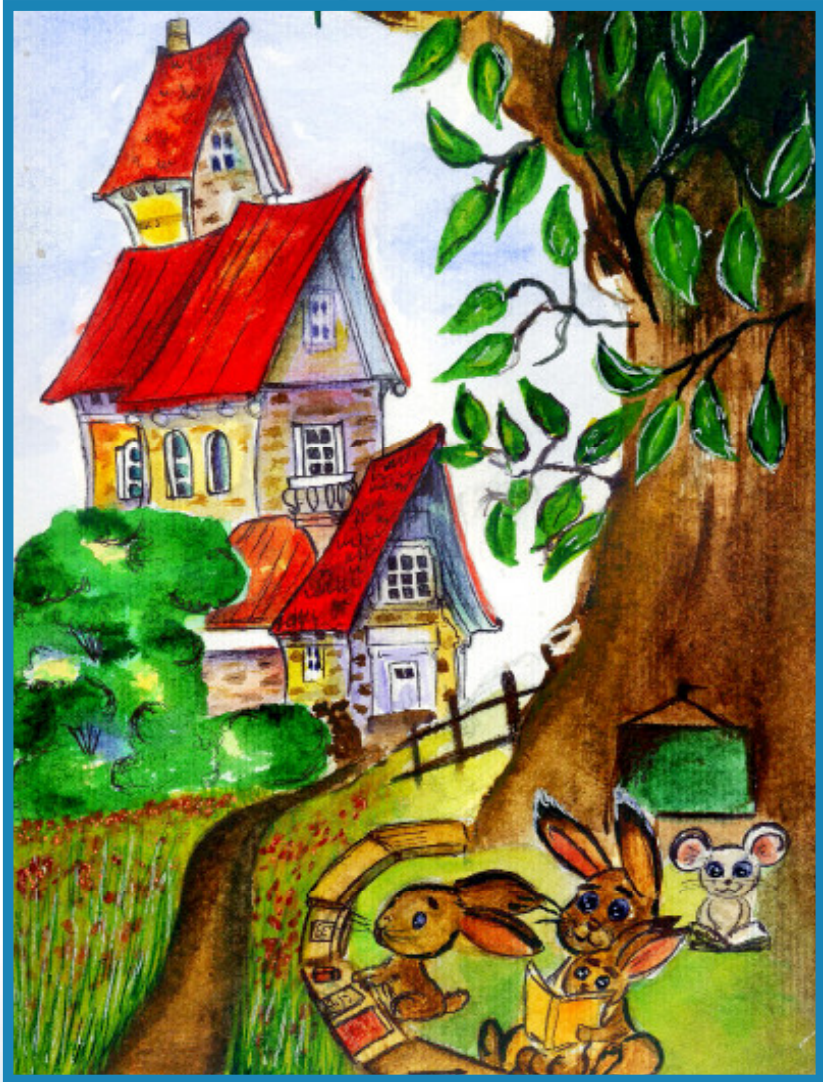
– Візьми, доню, кошик з пиріжками й піди до бабусі, допоможи їй посадити картоплю.

Бабуся жила в сусідньому селі, і йти до неї треба було через лісок.

– Ну, майже як у казці “Червона Шапочка”, – подумаєте ви, адже з вами теж частенько трапляються казкові історії?

Так ось, замість шапочки в нашої героїні була біла бейсболка, а на шиї висіли зав’язані шнурівками нові білі кросівки – їх учора Катрусі подарували на день народження, і їй дуже не хотілося одразу забруднити свій подарунок. Вона мріяла продемонструвати модні кросівки ввечері подрузі і, звичайно, бабусі. На яскраво-жовтій футболці був намальований веселий смайлик, і від цього настрої ставав піднесеним, і, навіть, вигадувалася мимохідь нова пісенька про усмішку.

Йти було зовсім недалеко: це було те саме село, навіть з такою ж назвою, але розподіляли його лісок і поле. А називалося село Ведмедівка,

але ведмедів там ніхто ніколи не бачив. Багато разів Катруся з батьками та молодшим братиком ходили цією стежкою, але сьогодні вона йшла сама: по-перше, їй вчора виповнилося вже 12 років, по-друге, тато на роботі – його трактор навіть сюди чутно, по-третє, мама залишилася вдома з маленьким братиком, а по-четверте, бабуся сказала, що місяць зараз спадає і треба терміново саджати картоплю. Дива з цим місяцем! Де він, а де ми ...;)

Йшла вона, йшла і раптом дивиться, а на пеньку сидить біленьке кошеня в зеленій кепці та з зеленим рюкзаком. Дуже симпатичне кошеня!

Присіла біля нього Катя, посміхнулася, пригостила пиріжком дивного подорожнього, а він раптом теж посміхнувся і каже:

– Катю, а чи зможеш ти мене в школу провести, бо я загубився?

Зрозуміла Катя, що в казку потрапила, але що поробиш, картопля почекає – треба кошеня виручати.

– Тебе як звать? – запитала вона кошеня.

– Сніжок. А тебе я знаю. Тебе звать Катя, а товаришуєш ти з моєї господинею – Машею.

– А-а-а-а, ось воно що, я відразу зрозуміла, що ти схожий на кошеня моєї подруги, а виявляється, це ти і є! І де ж твоя школа, Сніжку? Як ми її знайдемо? – здивувалася ще більше дівчинка.

– Називається вона “Лісова заяча школа”, – відповіло кошеня.

– Але ж ти не зайченя, а кошеня! – засміялася Катя.

– Так, тому я і загубився. Ми на перерві в піжмурки грали. Поки я мружився – усі зайченята розбіглися, а я їх шукав-шукав і потрапив сюди ... хочу в школу, – жалібно промовило кошеня.

– Гаразд, гаразд, ще не знаю як, але ми обов’язково знайдемо твою школу. Де вона? Можливо, у якійсь хатинці або на березі річки?

– Так! Так! Наша школа на березі річки, у величезному тернику, – зраділо кошеня. – А в покинутій хатинці вчать ведмежата, а в найбільшій лисячій норі – лисенята, а птахів мудра сова збирає на уроки у своєму затишному дуплі, а поруч є величезна хатка бобрів – це теж школа.

– Я не знала, що в нашому лісі кілька шкіл! Проте я знаю, як пройти до річки, тут недалеко, ходімо, – сказала Катя, здивовано спостерігаючи, як кошеня одягає рюкзачок. Вона вже подумала, що їй все це наснилося, пощипала себе за щоку, але ... кошеня продовжувало розмовляти. Значить, це не сон, а казка.

– А у вашій школі всі учні в таких гарних кепках і з рюкзаками ходять?

– Так, звичайно, у нашій школі – усі, а в лисячій

– у помаранчевих кепках і з помаранчевими рюкзаками, а у вовчій школі ...

– Де ж ви берете такі красиві кепки? – здивувалася Катя, навіть не дослухавши кошеня.

– Ми їх шиємо на уроках праці. Навіть наш директор разом з нами завжди щось майструє.

– У вас і директор є? Хто?

– Михайло Михайлович! Добрий директор, найкращий у світі! Катю, чуєш – гілки тріщать, можливо це він йде ?!

Почувши, що зараз тут з'явиться ведмідь, Катя швидко сховалася в найближчих заростях. І дійсно, через декілька хвилин з лісової гущавини вийшов справжній ведмідь і голосно сказав:

– Сніжку, ми тебе вже годину шукаємо. Ти загубився? З ким ти тут розмовляв? – Михайло Михайлович обережно взяв у лапи кошеня і погладив.

Дівчинка спостерігала з-за кущів за ними і, вирішивши, що боятися нема чого, вийшла з укриття.

– Катрусю, вітаю! Я радий тебе бачити! – привітав дівчинку ведмідь. – Мені якраз дуже твоя допомога потрібна.

– Моя? – від подиву Катя не могла зрушити з місця.

– Так, ти ж онука нашої вчительки Олени Василівни?

– Вашої вчительки ???
– Так, стільки поколінь звірів вона вивчила!
Але сама про це не знає.

– Як таке може бути?

– Та ти сідай на пеньок, Катрусю, я тобі розповім. Так ось, твоя бабуся Олена Василівна до пенсії працювала вчителькою початкових класів, і доводилося їй носити додому на перевірку дуже багато зошитів. Йде вона частенько додому, втомиться, присяде на пеньок під тим величезним дубом і давай зошити перевіряти. А наша вчителька Сорока Білобоківна тут як тут: сяде на гілку і все їй зверху видно: і як писати, і як вирішувати. Поки Олена Василівна перевіряє зошити, Сорока Білобоківна все запам'ятовує, а потім звірів вчить. А одного разу бабуся твоя забула один зошит, ось ми раділи! Цей зошит у нашого завуча Соби Мудренівни зберігається як посібник для вчителів.

– Не може бути! Ось бабуся здивується, коли я їй все розповім. А яка допомога потрібна, Михайле Михайловичу?

– Зошити нам потрібні, Катрусю, нові. Гроші я заробив – сторожив пасіку, а купити зошити не можу. Прийшов якось до магазину, а продавці поховалися, поліцію викликали, я ледве втік! – Михайло Михайлович простягнув Каті гроші й записку.

Дівчинка подивилася, а там написано: “100 зошитів у клітинку й 100 – у косу лінію”.

– Обов’язково куплю. Завтра і принесу, – сказала Катя.

– І це не все, Катрусю. Порада мені твоя потрібна: як звірів нашого лісу подружити? Можливо в Олени Василівни запитаєш, а завтра мені розкажеш? А?

– Я, звичайно, пораджуся, але я думаю, треба, щоб всі звірятка з першого класу разом навчалися. Мені Сніжок розповів, що у вас багато в лісі різних шкіл, а треба, щоб школа була одна для всіх. Їм і весело буде, і всі-всі подружаться.

– Геніально! – промовив Михайло Михайлович на весь ліс, – як я одразу не здогадався? Ми побудуємо нову лісову школу!

Гучні радісні вигуки директора школи почули всі жителі дивного лісу. З цікавістю стали визирати білки, прибігли зайчики й лисенята, ведмежата та вовченята, прилетіли всі птахи. І в цей момент, несподівано для всіх, з-під землі з’явився кріт, а за ним – і вся його родина. Вони, виявляється, так швидко риють тунелі під землею, що, почувши про нову школу, поспішили на галявину.

– Ми дуже хотіли б навчатися в новій школі, якщо можна з таким як у нас зором. Але ми

добре чуємо, – сказав тато-кріт.

– Неодмінно будете навчатися! Ми для вас придбаємо книги зі шрифтом Брайля! – відповів Михайло Михайлович.

– А нам теж потрібні такі незвичайні книги?
– поцікавилася лисичка.

– Ні, вони потрібні тільки для тих, хто погано бачить. А це значить, нам треба 18 таких книг,
– сказав директор і щось записав у блокнот.

– Можливо, і мені такі книги стануть у нагоді? – поправляючи окуляри, запитала Сова Мудренівна.

– Ні, шановна, – сказав директор, – тобі окуляри допомагають краще бачити, а шрифт Брайля треба “читати пальцями”.

– А ми залишимося вчитися у своїй вовчій школі, – пролунав сердитий голос вовка. – Тут, як я бачу, і позмагатися в бігу ні з ким.

– Ось завтра ми і влаштуємо змагання: хто найсильніший і зможе дерево повалити? Хто сміливий – приходьте, – серйозно відповів Михайло Михайлович вовку.

– А кого ще візьмуть до нової школи? – несміливо запитало маленьке зайченятко.

– Усіх, хто цінує дружбу та поважає всіх-всіх звірят. Ми завтра починаємо будівництво нової школи для всіх мешканців нашого лісу! Це буде дивовижна школа, найкраща у світі лісів!

Всі заплескали в долоні.

Ранок для директора школи почався дуже рано. Ще тільки перші промінчики сонця ніжно торкнулися листя дерев, а в лісі пролунали голоси людей:

– Знову ці бобри нам всю річку деревами перекрили! Виходьте з човнів, витягаймо дерева на берег.

Михайло Михайлович спостерігав за тим, що відбувається на річці, з величезного терну, того самого, де знаходилася заяча школа. Він майже не дихав, щоб його не побачили люди. А сам радів – знав, чия це робота: друзі-бобри, почувши вчора про нову школу, всю ніч працювали, заготовляли колоди. Оце так! Ось всі лісові мешканці сьогодні здивуються!

Незабаром всі майбутні учні нової школи та їхні батьки були на галявині. Всім знайшлася робота до душі: вовченята стали будівельниками, а зайці та лисиці разом майстрували парти, їм допомагали наймолодші. Навіть маленьким білочкам знайшлася робота – вони пошили дуже гарні фіранки для вікон.

Величезні світлі класи вийшли на славу!

– Я весь день думав, як же ми назвемо нашу школу, – звернувся до всіх Михайло Михайлович.

– “Казка”, – запропонував Сніжок.

– Так, гарна назва, але наша казка стала

дійсністю! Ми всі разом за один день побудували школу!

– Давайте нашу школу назвемо “Мрія”, – сказало білчєня.

– Це була наша мрія, і вона здійснилася, завдяки всім вам, таким згуртованим жителям нашого лісу. Сьогодні, коли всі разом працювали, я зрозумів, чому ми всі, такі різні почали розуміти один одного.

– Так, так, чому? – нетерпляче підстрибувало зайчєня, – я навіть почав розуміти, про що сьогодні співав шпак і шєпотілися білки.

– Ми теж, ми теж чомусь розуміємо мову всіх-всіх мешканців нашого лісу, – пролунали здивовані голоси з усіх боків.

– У чому секрет? Хто скаже? – директор школи подивився на дерева і галявину, де знаходилося все населєння лісу.

– Я знаю, – тихо сказала бджілка Мєліта.

– Не галасуйте! Нєхай скаже, що думає наша трудівниця бджілка Мєліта, – голосно сказала Сорока Білобоківна.

– Я теж помітила, що сьогодні всі стали посміхатися в цьому лісі, – сказала бджілка Мєліта й сіла на величєзну лапу Михайла Михайловича.

– Ви самі назвали мене трудівницею, адже ми, бджоли, завжди дружно й весело працюємо разом. І ви сьогодні згуртовано та з посмішкою

попрацювали й тому стали всі розуміти один одного. Завдяки усмішці здійснилася казкова мрія!

“Тук-тук-тук”, – почули всі й подивилися на школу. Там, на дерев’яних дверях, дятел-художник вже малював усміхнений смайлик.

– Ура! Наша школа “Посмішка”! – залунали голоси птахів і звірів цього незвичайного лісу.

Але ми вам не розповіли ще щось дуже-дуже важливе! Катруся, як і обіцяла, принесла зошити. Але прийшла вона не сама, а зі своєю бабусею. Олена Василівна теж вірить у казки, тому вона взяла з собою зошити найкращих учнів. Ото ж було радості та веселощів!

– Я і книги приготувала в подарунок вашій школі, Михайле Михайловичу, але вони такі важкі, от якби ви допомогли їх принести! – звернулася Олена Василівна до директора.

Не знаємо ми, дорогий читачу, де в цій казковій історії закінчується казка й починається дійсність, але всі жителі села бачили, як йшли за книгами Олена Василівна, Катя і сам Михайло Михайлович!

І якщо ти, дорогий читачу, віриш у міцну дружбу – товаришуй і допомагай усім! А якщо дуже-дуже хочеш вчитися в такій казковій школі, треба зовсім небагато – посміхнутися тому, хто поруч, і мрії здійсняться!

КАЗКИ-ПРИТЧІ Й ОПОВІДАННЯ ДЛЯ ВСІЄЇ РОДИНИ

Казка про тебе.

Так ось, більшість казок починаються так: “У деякому царстві жив-був ... якийсь цар”.

Значить, ця “Казка про тебе”, любий читачу, теж повинна так розпочинатися, тільки не забудь назвати своє ім'я, бо вона незвичайна.

Отже, у деякому царстві, у деякій державі, жила-була принцеса на ім'я ... (назви своє ім'я).

І принц на ім'я ...

Ось ти вже і в казці!

Уявляєш: величезний палац, багато слуг бігають. І, звичайно, дуже гарно всюди! І ти йдеш по залах з високими білими колонами, твоє відображення миготить у дзеркалах, на вікнах – штори з парчі, розшиті золотими й срібними нитками. А в іншому, дуже високому світлому залі – зимовий сад із дивовижними деревами. Краса!

І ходиш ти там один день, другий, а робити нічого ... Нудьга!

І від нудьги, дорогий читачу, ти вирішив попрацювати (ну, звичайно, щоб ніхто не бачив): схопив віник і давай прибирати у своїй кімнаті. І, звичайно, корона твоя впала та й задзвеніла на весь палац! Що тут почалося! Слуги прибігли, віник вихопили, корону на місце поставили (на голову) і посадили на трон!

- Наказуйте, Ваша Високосте! – кажуть.
- Нудно мені. Хочу до школи!
- Тут будете вчитися розуму, у палаці!

І побігли придворні заморських учителів шукати.

А в цей час залетіла голубка небаченої краси, опустилася на килим і ... перетворилася на казкову фею. Уяви собі, що ти її впізнав, та це ж твоя ... (назви ім'я людини, яка тебе розуміє).

І каже тобі фея знайомим приємним голосом:

- Поки ти в казці, швиденько загадай бажання, але тільки одне!

- І що, воно здійсниться?

- Звичайно, я ж тебе люблю, і ми РАЗОМ обов'язково намагатимемося виконати твоє бажання!

Ось і настав чарівний момент!

Бери швидше олівці й малюй свою мрію! А коли повернуться придворні, вони тебе вже не знайдуть!

Тільки не забудь корону зняти та залишити в царстві-державі. Вона тільки заважає грати, читати, малювати й прибирати ...

Тепер твоя знайома казкова фея допоможе виконати твоє бажання!

Лисонька Лізонька та курочка Ко

Жила-була в далекому дрімучому лісі маленька лисичка. Одного разу її мама-лисиця принесла з села гостинець – курочку. І ось з цього дня й розпочалася ця дивовижна історія.

Ви люди дорослі й розумієте, для чого лисиці була потрібна курочка ...

Ще до світанку лисиця, а звали її, до речі, лисиця Красуня, прибїгла в село та залізла до вже знайомого курника. Там вона схопила першу сонну курочку й заштовхала її в рюкзачок, затигла міцніше шнурочок, щоб полонянка не втекла, зібрала по-хазяйськи в кошик яйця і тихенько вийшла. Згадавши, що в неї не залишилося морквини та цибулини вдома, вона забїгла на город і висмикнула кілька соковитих овочів.

– Ну, а тепер швидше додому, – подумала лисиця і пустилася бігти щодуху.

Піч у лисячій хатинці топилася, вода в казані вже кипіла, і лисиця дуже поспішала додому, щоб приготувати ароматний бульйон.

Ах, як зраділа маленька донечка-лисонька, коли побачила курочку! А та й справді була гарна – справжня італійка! Не вірите? Порода є така:

італійська куріпчата називається – пір'ячко різнокольорове, переливається бірюзовими та коричневими кольорами, та ще й в білу цятку!

Але наша курочка-красуня від страху забилася в куток під ліжечко лисоньки і тремтіла там, заплющивши очі.

А лисиця Красуня тим часом клопоталася, примовляючи:

– Зараз ми бульйончик зваримо такий ароматний, що всі в лісі позаздрять ...

А лисонька й каже:

– Матусю, люба, залишімо курочку в нас жити, буде вона мені подружкою. У мене і сестрички немає, хоч подружка буде.

– Та хіба ж для лисиць можуть бути кури подругами? Всі в лісі сміятися будуть! – вигукнула лисиця Красуня.

– Ну і нехай сміються! Ти ж з вовком Василем дружиш? А чим курочка гірша за нього?

– А як же бульйон? – розгубилася мама-лисиця.

– А ми з тобою, як вчора, на риболовлю підемо, карасів наловимо, – запропонувала лисонька.

Так і вирішили.

У цей час прийшов вовк Василь, запросив лисицю Красуню на риболовлю; взяли вони вудки й пішли. Йдуть по лісу, а вовк і питає подругу:

– А чому ж наша лисонька не захотіла піти на риболовлю?

А лисиця Красуня, як ви знаєте, хитра, і відповідає:

– З подружкою піде гуляти.

Але не сказала лисиця вовкові Василеві про те, що подружка – курочка!

Йдуть вони, йдуть, а вовк знову питає:

– А подружка звідки взялася? Не бачив я її ніколи.

– З сусіднього лісу прийде, – відповіла лисиця.

Але ж ви розумієте, що не повірив їй вовк.

Наловили вони карасів повне відро.

А в цей час наша лисонька пшенички насипала, водички налила для своєї курочки-красуні. І перестала курочка боятися, вийшла зі свого укриття та давай знайомитися.

– Мене всі кличуть курочка Ко, а тебе як звать, добра лисичко?

– Просто, Лисонька. Так мене мама називає.

– О! Мою колишню господиню та подружку майже так само звать – Лізонька! Така гарна дівчинка, ми з нею так добре товаришували! Шукає, напевно, мене. Журиться. А можна, я тебе буду теж Лізонькою називати?

Сподобалося ім'я лисичці, зраділа вона.

Почула лисонька Лізонька, що мама з вовком

Василем з риболові повертаються, і сховала швидко свою курочку. А вовк взяв половину спійманих карасів і пішов. Тільки він не додому пішов, а причаївся в найближчих заростях терну. На будиночок лисиччин поглядає та рибкою живиться. І ось двері відчинилися та й вийшли на прогулянку лисонька Лізонька з курочкою Ко!

– Ось хитра! – дивується вовк. – Хоче руда виростити курку величезною, як індик! А мені не говорить! Але я ж хитріший за неї, заберу курочку!

Вийшов він зі свого укриття, ніби ненароком, і каже:

– Ой, Лисонько! Як я радий тебе бачити з подружкою! Тільки ти не знаєш, де їй більше гуляти подобається. А я тобі скажу, що курочки люблять пшеничку, а я знаю, як пройти до пшеничного поля. Тут поруч, за лісом.

Повірила лисонька Лізонька вовкові, і повів він подружок лісовою стежкою, а сам йде і сміється.

А цього часу з боку села йшла шукати свою курочку Ко дівчинка Лізонька зі своєю мамою. Адже це була не проста курочка, а подружка!

Та лисонька Лізонька з курочкою Ко як тільки увійшли у високу пшеницю, так і загубилися.

– Ой! – злякалася курочка, – де ж моя подружка? – і почала голосно кликати:

– Лізонько! Лізонько!

– Я тут! – радісно відгукнулася лисичка Лізонька. – Я біжу до тебе.

– Я тут! Знайшлася моя курочка Ко! – закричала тієї ж миті дівчинка Лізонька та почала шукати в полі подружку.

Скільки радості та здивування було, коли всі зустрілися!

А вовк, звичайно, коли побачив людей, відразу втік.

А в лисоньки Лізоньки з'явилося дві подружки, і вона стала часто в гості в село ходити до курочки Ко та дівчинки Лізоньки.

Ось така історія. З того часу маленьких лисичок часто Лізоньками називають, а коли вони виростають – Єлизаветами величають.

Кішечка-нявкотуня

Сиділа одного разу на березі моря кішечка-нявкотуня та робила пасочки. З вологого пісочку в неї виходили гарні грибочки, пірамідки, будиночки. Але ось набігла велика хвиля, раз ... і немає пасочок. Кішечці стало смішно, вона знову зробила кілька пасочок, прикрасила їх черепашками, а тут знову підкралася хвиля ... і знову їх змила.

– Море, ти навіть пасочки злизуєш? У тебе що, мало пісочку та черепашок? – розсердилася маленька кішечка.

Потім вона взяла морський камінчик і кинула в море. Море відповіло бризками, які заіскрилися на сонечку.

– Так ти ще смієшся?

Кішечка-нявкотуня взяла трохи більший камінь і знову кинула в море. Але, оскільки камінь був важкий, він далеко не полетів, а впав поряд з кішечкою і море окропило її від вухок до кінчика хвоста.

– Мамочко, мене море не любить! – заплакала кішечка та підбігла до мами-кішки.

– Послухай, донечко, якщо хочеш, щоб тебе любили, ти сама повинна до всіх ставитися з любов'ю. А якщо ти кинеш у когось камінь, тобто

зробиш комусь погано, то і тобі відповідатимуть тим же.

Мама-кішка загорнула кішечку-нявкотуню в пухнастий рушник, і їй стало тепло та затишно.

Море поруч шаруділо черепашками й камінчиками, посміхаючись бірюзовими очима небу та сонечку.

– Мамо, море мені шепоче про щось дуже добре,
– сказала, засипаючи, кішечка-нявкотуня.

Зайчик і грибний дощик

Жили-були заєць і зайчиха. Жили вони в Зайні – так називається заячий будиночок. І було в них зайченя. Звали його просто й мило – Зайчик.

Одного разу восени пішов Дощ і знайшов у даху Зайні маленьку дірочку та потрапив до будинку. Намокло в зайченяти ліжко, але треба було десь спати і воно заснуло в порожній консервній банці. Вранці прокинулися заєць і зайчиха, стали зайченя шукати, а знайти не можуть. Раптом бачать – вушка Зайчика з банки визирають. Зраділи батьки і питають:

– Зайчику, чому ж ти спав у консервній банці?

– Тому що в моєму ліжечку спав Дощик, – відповів Зайчик.

– Молодець, – засміялася мама. – Тоді йди грай, а я приготую салат.

– З ким же мені грати? – подумав Зайчик і визирнув у вікно.

На вулиці веселився Дощик. Він стрибав по листю дерев, по траві та квітах.

Все одразу ставало блискучим і посміхалося йому. Дощик постукав у вікно.

– Мамо, мене Дощик кличе грати, – сказав Зайчик.

– Звичайно, ви тепер з ним друзі, – посміхнулася мама.

Зайчик підбіг до дверей, відчинив їх і зупинився.

– Як же я піду на вулицю? Адже у мене немає парасольки, – подумав він і згадав, що в нього є чудовий помаранчевий капелюх. Цей капелюх йому подарували влітку на день народження. У ньому Зайчик все літо грав у хованки з Сонечком, а тепер він буде замість парасольки! Узяв він у шафі свій капелюх і надягнув його. Ви думаєте, що в капелюсі були дірочки для вушок? Ні! Просто у нашого зайчика вушка були не такі довгі, як у його родичів, вони були кругленькі, як у ведмедика. Але чув він чудово!

Вийшов Зайчик на вулицю.

– Доброго ранку, Зайчику! Дякую за нічліг, – постукав Дощик по капелюху.

– Хі-хі-хі, – засміявся Зайчик. – Приходь ще в гості. Мені сподобалося спати в консервній банці.

– Ні, не прийду. Твій тато сьогодні відремонтує дах у Зайні, мені туди не дістатися. Ми з тобою краще тут пограємо. Я ж не звичайний дощик. Дивись!

Підставляй долоні: раз, два!

Загартовуй ніжки: раз, два!

Покажіть вушка ті, що на маківці!

Веселімося, друзі й подружки!

Зайчик зняв капелюха й помахав хмаринці. Наш Зайчик побачив, що навколо нього швидко-швидко виростають грибочки-маслюки. Він стрибнув на інше місце, і навколо нього миттєво вирости грибочки-лисички. Знову стрибнув на нове місце – з'явилася ціла сімейка підберезників. Так Грибний Дощик веселився з Зайчиком, поки на галявині не залишилося вільного місця. Остання, найбільша крапля, жартуючи, ляснула Зайчика по вухах.

І трапилось диво – вушка стали такими, як треба! Дощик припинився, і визирнуло Сонечко.

– Мамо, тату, – покликав Зайчик, – подивіться, скільки грибів нам Дощик подарував. Це він мені “спасибі” сказав за те, що спав у моєму ліжечку.

– Гаразд, не хвалися, – сказала мама. – Добрі справи ніколи не залишаються непоміченими. Зроби ще одну – поклич усіх сусідів, і нехай беруть з собою найбільші кошики для грибів.

До самого вечора зайчики, білки, їжачки збирали гриби, і йдучи додому, дякували маленькому Зайчику, а він сміявся:

– Дякувати не мені потрібно, а Дощику!

Чудове перетворення молочної краплі

Одного разу в жаркий літній полудень господиня прийшла на пасовище доїти корову на ім'я Зорька. Напоїла водою свою годувальницю – саме так жінка завжди називала її, надоїла повне відро молока та пішла додому. Але одна крапля молока не потрапила до відра: вона була меншою за інших сестричок-крапельок, тому вітер її легко підхопив – і крапелька впала в траву.

– Здрастуй, моє сонечко! – почула вона.

Золотий промінчик сонця позолотив косички молочної крапельки.

– Вай! Як би мені встрибнути у відро з молоком? – подумала крапелька-сонечко, схопилася на ніжки та й помчала за господинею-молочницею. Незвичайна крапелька молока була схожа на маленьку-маленьку дівчинку в довгій білій сукенці з білим ковпачком на голові. Їй було дуже важко встигати за молочницею, тому крапля часто падала, спотикаючись і чіпляючись за пахучі травинки чебрецю й гіркокого полину. Вона розбивалася на маленькі крапельки, знову збиралася в одну, підстрибувала та знову бігла далі.

Раптом молочна крапля почула зовсім поруч

незнайомий шум. Вона злякалася, сховалася під якоюсь розлогою квіткою яскраво-жовтого кольору, витріщивши свої глянцеві молочно-сірі очі. Цієї миті саме на цю квітку хтось сів... Незнайомець мав дуже страшну голову з величезними очима, подовжене, сіро-малахітового кольору черевце та прозорі світло-салатові крильця з золотистими прожилками.

– Летючий дракон! Який страшний! – подумала крапля та заплющила очі.

– Послухай, сонячна молочна крапелько, сідай на мене! Я бачила, що ти загубилася! Уявляєш, я сиділа на капелюшку молочниці Агрипини, а вона й не помітила! Якби я не бачила, що ти загубилася, то подумала б, що ти прилетіла з іншої планети! Ти зовсім не схожа на моїх знайомих! Я – найшвидша комаха у світі, я тебе миттю донесу та посаджу у відро з молоком. А сама ти швидше випаруєшся на сонечку, ніж наздоженеш свою господиню, – промовив “дракон” з прозорими величезними крилами. – Гей! Не бійся мене!

– Ти хто? – відкривши очі, злякано запитала крапля.

– Ха-ха-ха, – засміявся “дракон”, розкривши свій величезний рот.

– Я – бабка! Можеш називати мене Оза! Я сама собі таке ім’я обрала, а взагалі я належу до сімейства бабок-красунь! Молоком я не

харчуюся, не бійся! Сідай!

– Озза?! Озза?! Стра-а-а-шно! – прошепотіла крапелька та знову заплющила очі.

– Зате зараз тобі зовсім не буде лячно. Тебе р-р-аз і злиже улюблена кішечка тітоньки-молочниці, – пожартувала бабка.

Крапля швидко піднялася на ніжки й побачила, що до господині Агрипини підбігла білосніжна кішечка з величезними зеленими очима. Вона підстрибувала, висувала свій яскраво-рожевий жорсткий язичок і намагалася зазирнути у відро з молоком.

– Полетіли! – рішуче сказала молочна крапля новій знайомій. – А ми встигнемо?

– О! Так, я швидко літаю, ніхто з комах так не літає!

Бабка опустилася, і крапелька на тремтячих ніжках підійшла до неї. Крила продовжували дзвеніти. Крапля залізла на гладкий тулуб бабки й одразу ж зїхала вниз. Потім, згадавши про кішку, знову піднялася на спинку цього “дракончика”, який себе назвав бабкою.

Бабка дуже швидко піднялася так високо, що в молочної крапельки запаморочилося в голові. Причому на льоту “дракончик” зїв кількох комарів і мух, чим дуже налякав свою пасажирку – крапельку.

– Люба бабко, Оззо! Лови комариків, я бачу, що ти користь приносиш, тільки не треба летіти

так швидко! Ти як гвинтокрил!

– О! Так! Я така корисна, така корисна, ти ще побачиш! І взагалі, це не я як гвинтокрил, а гвинтокрил як я! – гордо заявила Озза, набираючи швидкість.

І в цей момент молочна крапелька стала з'їжджати з її спинки і ... полетіла вниз, але наша Озза різко загальмувавши в повітрі, швидко спрямувала до неї та схопила лапками молочну крапельку ...

– Ой! Я знову трохи не впала, – промовила крапелька, сидячи вже на квітці чайної троянди, куди її перенесла наша бабка Озза. Вони вдихали аромат, і здавалося, що кращого місця у світі й бути не може.

– Ти вибач, крапелько, що я так швидко летіла. Розумієш, колити порівняла мене з гвинтокрилом, я захотіла показати свою швидкість, і якби ти не стала падати, я б продемонструвала, на що ми, бабки, здатні. Адже це ми надихнули конструкторів на створення гвинтокрила. А на річку я передумала летіти, бо ти впадеш у воду й розчинишся. І хоч річка моя називається Молочна, ніякого молока я там не бачила. Моя мрія, щоб річка була чиста, це ж мій будинок і домівка моїх дітей.

– У тебе є діти? Познайомиш? – витріщила молочно-глянцевої очі захоплена молочна крапелька.

– Так! Я теж хотіла б з ними познайомитися, –

розсміялася бабка, – але вони поки що – просто личинки. І будуть личинками ще два роки. Тому я літаю біля річки, доглядаю за порядком. Ну, тримайся, летімо!

Бабка миттю наздогнала молочницю та сіла на край відра з молоком.

– Стрибаєш у відро?! – запитала бабка.

– Мені вже щось не хочеться стрибати у відро. Там у мене все одно подружок немає, я б хотіла жити там, де твої личинки живуть. Я, виявляється, дуже люблю природу. Ось тільки спочатку б подивитися, що далі буде з молоком? Хто ж його вип'є?

Бабка, не дослухавши краплю, змахнула крилами і перелетіла на паркан біля будинку. Вона опустила свій довгий тулуб, і крапля, як по гірці, поїхала вниз і впала в траву. Тут легко було сховатися, і крапля стала обирати затишне місце. Вона вибрала лопух, величезне листя якого утворювало тінь.

– Тут можна жити! Тут мене ніхто не бачить! – розглядала крапля свій новий притулок.

Вона непомітно визирнула з-під листа й побачила, що біля хвіртки господиню зустрічають ще дві великі пухнасті кішки Гаші, схожі на два клубки м'якої пряжі – оранжевого та сірого кольору. Молочниця тим часом налила “клубкам” дві миски теплого парного молока й пішла далі. “Клубки” миттєво занурили м'які

мордочки в миски і стали пити молоко. У цей момент з маленького будиночка вискочила ... не корова, не клубок, а хтось невідомий. Він був чимось схожий на Гаш: чотири лапи, хвіст, але все-таки відрізнявся. Сонячна молочна крапелька знову сховалася.

– Шарику, ти теж хочеш молока? – запитала молочниця. Шарик завивав хвостом, господиня і йому налила в миску молока.

– Ось, значить, кому моя корова дає молоко, – сказала пошепки молочна крапля. – Краще я буду жити тут.

Капелька сіла під лопухом і підняла вгору голову.

– Що це?

На неї дивилися ... багато-багато ротів. Ні, не дивилися, а хотіли її з'їсти!

– Ой, лопуше, не їж мене! – запищала молочна крапелька та безпорадно позадкувала.

Цієї миті під лист заглянула знайома бабка Озза й промовила:

– Ось куди ти сховалася! А я тебе всюди шукаю.

– Я думала, що я тут в безпеці, а мене листя хоче з'їсти! Он скільки ротів у нього! Оззо! Люба, Оззо! Допоможи мені знайти якийсь будиночок без ротиків.

– Ти гарне місце обрала, крапелько. Я тут часто відпочиваю. А ротики черешками називаються,

рослини теж дихають і вологу вбирають. Лопух може і з'їсти, якщо пити дуже захоче, ха-ха-ха, – розсміялася бабуся Озза. – Бачу, ти боїшся, а щоб не боятися – треба більше дізнатися про природу. Ну, стрибай на спину, – скомандувала Озза.

Бабуся “затріщала” крилами та полетіла за господинею. Двері в кухню виявилися відкритими і вони “приземлилися” прямо на обідній стіл.

Краплі стало дуже цікаво, куди ж подінеться решта молока, і вона швидко зістрибнувши з “летючого дракончика”, сховалася за чашку. Тим часом залишок молока господиня вилила в банку й пішла.

Як цікаво було дивитися через скло на інші молочні крапельки, які сиділи в банці. Вони виглядали та щось говорили. А жовтенькі й товстенькі крапельки підіймалися вгору.

– Це ж вершки! Я теж хочу до них, – подумала крапля і поповзла вгору по банці. Але скло виявилось дуже слизьким, і крапля весь час з'їжджала вниз. Всі в банці почали сміятися – вони думали, що крапля просто катається. У вікно заглянуло сонечко, його промінчики залізли всередину банки та весело сміялися разом із молочними краплями. Увійшла господиня – і всі замовкли.

– Дивно, чому так швидко скисло молоко.

Напевно, сонечко сильно пригріло, – здивувалася вона. – Хороше кисле молоко вийшло!

– Це я їх насмішила, – тихо сказала молочна крапелька, але так тихо, що господиня її не почула.

У цей момент влетіла бабка та закричала:

– Рятуйся, сюди йдуть діти та коти!

Крапля стрибнула на спину “летючого дракончика”, і вони вилетіли з кухні.

– Куди тепер полетимо? – запитала бабка Озза. – Здається, я знаю: я тебе познайомлю з моєю подругою – бджілкою Мелітою. Так ось вона, летить назустріч нам. Бачиш?

Озза різко зупинилася в повітрі і крапелька ледве-ледве втрималася, щоб не впасти. До них підлетіла бджола, крапельці вона здалася набагато симпатичнішою за бабку.

– Привіт, красуне! – вітала бабку бджілка. Вона була дуже схвильована. – Я тебе шукаю! Терміново, дуже терміново потрібна твоя допомога! Їжачок заплутався в тій сітці, яку встановила тітонька для огірків, щоб вони, чіпляючись вусиками, тяглися вгору. А їжачка ніхто не помітив у сітці!

– Летімо, Меліто! – відповіла бабка і миттєво набрала висоту.

Вони летіли так швидко, що навіть якщо б крапелька загубилася, то ніхто і не помітив би, – так думала вона. Але крапелька даремно так

міркувала, адже бабка завдяки своїм величезним очам, може бачити навіть те, що відбувається за її спиною.

Через кілька секунд вони були в дуже гарному місці: на вертикальних сітках висіли зелені огірочки. А внизу, заплутавшись у цій сітці, сопів маленький колючий їжачок.

Бабка Озза та бджілка Меліта сіли прямо перед ним і не знали, як йому допомогти.

– Красуне, ти найрозумніша, вигадай щонебудь, він не вибереться сам. А люди нас не розуміють, навіть якщо ми будемо їх кликати на допомогу! Я вже і ж-ж-ж-жиччала на вухо молочниці й танцювала, щоб дорогу до їжачка показати, але вона мене мало не приплюснула, – скаржилася бджілка.

– Треба розплутати сітку – це я точно знаю, – сказала Озза, – але в нас трьох не вистачить сил. – Так, а де ж молочна крапелька? Як я не встежила? Ти не бачила, Меліто, коли ми її втратили? Я так хвилювалася і поспішала ...

– Це точно, що люди нас не розуміють, – примовляла наша сонячна молочна крапелька і щосили вже бігла за молочницею, яка поверталася з вечірньої дійки.

– Я знаю, я знаю як врятувати їжачка! Мені треба якось змінитися, стати сильніше і сміливіше, ось тоді я точно зможу йому допомогти, – думала крапелька. – Тільки б у

відро застрибнути! І ... раз! Виявляється, я добре стрибаю, коли дуже-дуже захочу!

Капелька сиділа на краю відра з молоком і черпала квіткою дзвіночка молоко.

– А тепер мені треба стати великою молочною краплею, а краще – дівчинкою! – подумала вона. – Ну ось, три дзвіночки молока я випила. Цікаво, я вже виросла? Судячи з того, що дзвіночок став мені здаватися таким маленьким, – я стала великою молочної краплею! Ні, не краплею! Я, як і мріяла, стала справжньою маленькою дівчинкою!

– Дівчинко, а ти звідки взялася? – почула вона раптом голос.

Тітонька молочниця здивовано розглядала незвичну маленьку дівчинку з золотистими кісками, яка стояла перед нею в білосніжній сукні.

– Я Вам потім розповім, добре? А зараз мені треба їжачка рятувати, – сказала дівчинка-крапелька і побігла в город.

– Дивись, сюди біжить дівчинка! – вигукнула бджілка.

– Це ж наша сонячна молочна крапелька, але ... вона змінилася, – красуня, брязкаючи крилами, підлетіла ближче.

– А ось і я! Пізнаєте мене? Де наш їжачок?
– дівчинка-крапелька стала дбайливо

розплутувати сітку, вона наколювала свої тоненькі пальчики, а їжачок сопів. – От і все!

Їжачок вдячно глянув своїми очима-гудзиками на дівчинку з золотистими кісками в капелюшку-дзвонику і сказав:

– Спасибі тобі, мила крапелько-дівчинко. Чим я тобі можу віддячити?

– Я рада була тобі допомогти і, якщо можна, я візьму одну твою голку? Я думаю, вона мені зараз стане в нагоді.

А бабуся-красуня промовила:

– Яка ти смілива, дівчинко – сонячна молочна крапелько! Я, звичайно, знала, що молоко чарівне, але думала, що це тільки в казках так буває. Ми вже нікуди з тобою не полетимо? Як шкода.

– Нічого, красуне, зате їжачка врятували! Мені він подарував голку, ниточки я попрошу в павучка, який сплів тут чудову павутинку, а в чайної троянди я візьму пелюстки, з яких пошию собі нову сукню.

– А ми тобі допоможемо, правда, Меліто? Я зараз швидко принесу стільки пелюсток чайної троянди, скільки знадобиться для розкішної сукні, – сказала Озза й полетіла.

Незабаром на пеньочку наша дівчинка-крапелька розклала пелюстки в формі спіднички, а потім вони разом із Мелітою зшивали їх тонкою-тонкою павутинкою.

А бабка, звичайно ж, вдягала павутинку в голку, примовляючи, що у неї най-найгостріший зір у світі!

Ах, яке платтячко вийшло!

Коли прийшли в сад діти, вони побачили дуже маленьку дівчинку з молочно-білою шкірою в червоній сукенці з пелюсток троянди і в капелюшку з перевернутого дзвіночка та запитали:

– Ти хто, незнайомко?

– Я – сонячна дівчинка-крапелька. Називайте мене Мілою.

І вона розповіла всім свою дивовижну історію про те, як зустріла “дракончика”, який виявився дуже доброзичливою бабкою-красунею Оззою. І про те, як вона перетворилася з молочної краплі на дівчинку Мілу.

З того часу в дружній родині тітоньки Агрипини живуть діти й онуки, кішки Гаші й собачка Шарик, і всі вони дуже-дуже люблять сонячну, незвичайну, маленьку, але сміливу дівчинку-крапельку Мілу, яка товаришує з бабкою Оззою, бджілкою Мелітою і, звичайно, з їжачком.

Ввічливість з двома косичками

Жив на світі один хлопчик. Звали його Федя. Виріс наш Федя і став зовсім дорослим. І звать його тепер Федір Іванович. Так ось, коли він був маленьким, сталася з ним така історія.

Кожен день Федя ходив до дитячого садка. Він був хорошим хлопчиком, але тільки завжди забував говорити “чарівні слова”. Пообідає, наприклад, “спасибі” забуде сказати. Уявляєте? Вихователька Феді завжди говорила:

– Треба б тебе з ввічливістю познайомити!

– Треба, – відповідав хлопчик і виходив з-за столу.

А коли всі діти грали, і Феді дуже-дуже хотілося якусь іграшку, він підходив і говорив:

– Віддай мені!

Уявляєте таке?

І знову говорила вихователька:

– Треба тебе, Федько, з ввічливістю познайомити!

– А коли Ви мене вже з нею познайомите? Тільки обіцяєте, – відповідав хлопець.

І ось одного разу, коли всі діти в дитячому садку сіли снідати, двері відчинилися й увійшла дівчинка. Вона була в платті зеленого кольору, на якому виділялися вишиті білі ромашки.

У дві довгі косички були вплетені атласні стрічки.

Незнайомка посміхнулася та привіталася.

– Діти, у нас новенька дівчинка, – сказала вихователька. – Її звать ...

Але не встигла вона договорити, як Федя закричав:

– Я знаю! Ввічливість її звать!

– Ти майже вгадав, Федю! Дівчинку звати Вірочка. Я думаю, що вона дуже ввічлива.

Вірочку посадили за столик поруч із Федьком, і вона сказала:

– Смачного! Хлопчику, подай мені, будь ласка, шматочок хлібця.

– Будь ласка! – несподівано для себе сказав Федя і простягнув новенькій дівчинці хліб.

– Дякую, – відповіла вона.

Федько майже не їв. Він зачаровано дивився на нову сусідку і думав:

– Якщо вона і після їжі скаже: “спасибі”, значить, вона точно – Ввічливість.

А дівчинка пообідала і, звичайно, сказала: “дякую”.

Тоді Федя підійшов до виховательки і сказав:

– Спасибі, Маріє Іванівно, за те, що познайомили мене з нею.

– З ким?

– З цією Ввічливістю! А ще ... вона дуже красива. Я і мамі про неї розповім!

СУПЕРЕЧКА

Одного разу Павлик прийшов зі школи додому, а мама його питає:

– Яку оцінку ти отримав сьогодні?

А Павлик нахилив голову й мовчить. Помовчав, помовчав, а потім і каже:

– Дивна історія сьогодні відбулася. Вранці, коли я йшов до школи, до мене в рот залетіла суперечка.

– Смітинка? – перепитала мама.

– Та не смітинка, а суперечка, – виправив Павлик, не підіймаючи голови, – вона, виявляється, залітає до рота людей, щоб вони говорили все навпаки.

– І ти її не помітив? – з посмішкою поцікавилася мама.

– Ні, звичайно, адже суперечка – невидимка. Вона дуже любить з усіма сперечатися. Так ось, на уроці математики вчителька показала кулю, а я сказав, що це просто м'яч, а потім усі малювали квадрат, я сказав, що це собача буда. Але все це говорив не я, а суперечка. Вона поводила себе непристойно й сперечалася з вчителькою доти, поки в моєму щоденнику не з'явилася двійка. Уявляєш? Коли йшов додому, я, звичайно, її виплюнув, але двійка залишилася.

Ось така історія.

– А як ти вважаєш, чому ця суперечка залетіла саме твого роту?

– Ну, не знаю, – розгублено відповів Павлик.

– А я здогадуюся. Просто поруч не виявилось маленькихдітей – це вони люблять посперечатися. А ти вже школяр, зовсім дорослий; ти, напевно, позіхав, ось вона і залетіла помилково.

– Так! Так! Саме помилково! Я такий щасливий, що ти зрозуміла, що я запам'ятав, що сперечатися недобре. І я завжди можу подивитися будь-яку інформацію в книзі або в Інтернеті, я ж дорослий, – відповів гордо Павлик і сів робити уроки.

Правда й Обман

Кожен з вас знає, що живуть на світі Правда й Обман, але не всі їх розрізняють. І для чого вони живуть (часом поруч), залишається загадкою. Ось вчора з Правдою й Обманом мене познайомив зовсім сторонній хлопчик.

У сквері, на дитячому майданчику, як завжди, було багато людей: діти грали в пісочниці, з'їжджали з гірок, а дорослі поважно сиділи на лавочках. Один дідусь з коляскою прогулювався по алеї, а потім теж присів на лавочку. Він дбайливо поправив ковдру в колясці й дістав свіжий номер газети. Дід окинув поглядом сусідні лавочки, оцінюючи, чи ніхто не потривожить дорогоцінний сон немовляти. На сусідній лавці сиділи батьки, а перед ними стояв, мабуть, їх син років восьми-дев'яти. Побачивши незнайомого дідуса, хлопчик одразу покинув якусь розмову і підбіг. Він зазирнув до коляски та поцікавився:

- Спить?
- Тс-с-с! Спить! – відповів дідусь, приклавши палець до губ.
- Хлопчик?
- Дівчинка. Тс-с-с!
- Я буду тихо розмовляти. Можна?
- Можна, звичайно. А чому б тобі не покататися з гірки з іншими хлопцями?

– Не можу. Маленькі діти – маленькі клопоти, а великі ... самі знаєте. Мені треба за ними доглядати, – хлопчик очима показав на сусідню лавочку.

– А хіба це не твої батьки?

– У тому-то й справа, що батьки, а звать їх цієї миті Правда й Обман!

– Як це розуміти? І хто з них хто?

Дідусь дістав окуляри, потім відклав їх, щось побурчав і дістав інші. Одягнувши окуляри, він уважно подивився на батьків дивного хлопчика. Тепер було видно, що це дивні батьки – вони бурхливо щось з'ясовували, не звертаючи ні на кого уваги.

– Так ось, – пошепки продовжував хлопчик, сівши поруч із дідусем, – вони через мене лаються. Я тут, поки вас не було, невеличкий концерт їм влаштував: ну, як годиться, покричав, постукав ногами. Я вимагав, щоб мені терміново купили велосипед, точно такий, як у того хлопчика. Подивіться, – он там катається по алеї на помаранчевому велосипеді !!!

– І що?

– І, як завжди, мама, (вона – Правда) говорить, що я розбещений і, що я невихований! Зверніть увагу – не-ви-хо-ва-ний! Це вони мене виховують? Подивіться на них! Я ж не можу навіть піти погуляти, залишити їх без нагляду!

– Так це саме ти, як кажеш, влаштував “концерт” з приводу велосипеда, – дідусь уважно подивився хлопчикові в очі.

– Це і був момент виховання. Я хотів подивитися, хто скаже правду. Мама сказала правду, а тато – обман. Він сказав, що грошей на велосипед немає. А я знаю, що є! Вони хочуть новий телевізор купити!

– Гм-м-м, – дідусь спантеличено почухав за вухом.

– Якби у мене був дідусь, я б з ним порадився з цього питання, – продовжував хлопчик.

– Порадився б з приводу велосипеда?

– Та ні! Чому дорослі залишилися недовихованими? Що робити? А як вас звать?

– Іван Андрійович. А тебе?

– Діма. Можете називати мене Дімон, мені так більше подобається. А можна, я буду вважати Вас своїм дідусем? Я бачу – Ви нормально розмовляєте. Давайте я Вас з ними познайомлю.

– А батьки не образяться? Адже я чужа людина.

– По правді – образяться, а скажуть, що не ображаються.

– Ну, давай так, Дімоне. Треба шукати альтернативні методи виховання.

– Це як?

– Змінюй методи виховання або, як кажуть

військові, тактику. Їм потрібен хороший приклад. Постав себе подумки на місце батьків. Як би ти вчинив?

– Я?! Зараз подумаю ... Я, напевно, запропонував би підійти ближче і подивитися на велосипед, запропонував би познайомитися з тим хлопчиком. І потім обговорити, що зараз важливіше – купити велосипед або телевізор, адже влітку краще ганяти на велосипеді, а не дивитися телевізор ...

– Ось бачиш, як ти все правильно вирішив. Треба радитися, а не шукати обман. На власному прикладі ти зможеш їх виховати. – Іван Андрійович підморгнув Дімону й посміхнувся доброю посмішкою. – Використовуй на практиці ці методи виховання та пам'ятай приказку: “Світ на правді тримається!”

– Ви так вважаєте? Тоді я піду.

Через хвилину Діма з батьками пішов знайомитися з хлопчиком, і з велосипедом ...

– Дідусю, до завтра! – сказав, проходячи повз, Дімон.

Мелітопольський державний педагогічний університет
імени Богдана Хмельницького
Лабораторія психології здоров'я

КАЗКИ ДЛЯ ДРУЖНЬОЇ СІМ'Ї

Коректор - Мажара Н.С.
Художник - Красіна Н.О.

Підписано до друку 10.06.2020. Форма 60x84 1/16.
Папір офсетний. Наклад 100 примірників
Замовлення № 259
Видавець і виготовлювач ФОП Верескун В.М.

Видавничо-поліграфічний центр «Люкс»
м. Мелітополь, вул. М. Грушевського, 10. тел.: (0619) 44-45-11
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виробників
і розповсюджувачів видавничої продукції
від 11.06.2002 р. серія ДК №1125